

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXIX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2013. NOVEMBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

11.

Kosztolányi Dezső

HALOTTI BESZÉD

Látjátok feleim, egyszerre meghalt és itt hagyott minket magunkra. Megcsalt. Ismertük őt. Nem volt nagy és kiváló, csak szív, a mi szívünkhöz közel álló. De nincs már. Akár a föld. Jaj, összedőlt a kincstár.

Okuljatok mindannyian e példán. Ilyen az ember. Egyedüli példány. Nem élt belőle több és most sem él, s mint fán se nő egyforma két levél, a nagy időn se lesz hozzá hasonló.

Nézzétek e főt, ez összeomló, kedves szemet. Nézzétek, itt e kéz, mely a kimondhatatlan ködbe vész kővé meredve, mint egy ereklje, s rá ékirással van karcolva ritka, egyetlen életének ősi titka.

Akárki is volt ő, de fény, de hó volt. Mindenki tudta és hirdette: ő volt. Ahogy szerette ezt vagy azt az ételt, s szólt, ajka melyet mostan lepecsételt a csönd, s ahogy zengett fülünkbe hangja, mint vízbe süllyedt templomok harangja a mélybe lenni, s ahogy azt mondta nemrég: „Édes fiacskám, egy kis sajtot ennék”, vagy bort ivott és boldogan meredt a kezében égő, olcsó cigarettá füstjére, és futott, telefonált, és szötte álmát, mint színes fonált: a homlokán feltündökölt a jegy, hogy milliók közt az egyetlenegy.

Keresheted őt, nem leled, hiába, se itt, se Fokföldön, se Ázsiába, a múltba sem és a gazdag jövőben akárki megszülethet már, csak ő nem. Többé soha nem gyúl ki halvány-furcsa mosolya. Szegény a forgandó tündér szerencse, hogy e csodát újjálag megteremtse.

Édes barátaim, olyan ez éppen, mint az az ember ottan a mesében. Az élet egyszer csak őrája gondolt, mi meg mesélni kezdtünk róla: „Hol volt...”, majd rázuhan a mázsás, szörnyű mennybolt, s mi ezt meséljük róla sírva: „Nem volt...”. Úgy fekszik ő, ki küzdve tört a jobbra, mint önmagának dermedt-néma szobra. Nem kelti föl se könny, se szó, se vegyszer. Hol volt, hol nem volt a világon egyszer.

(Ezzel a verssel emlékezünk meg halotainkról, elhunyt barátainkról, ismerőseinkről.)

A TARTALOMBÓL

A PSZ kiáll az elnök mellett!

Válasszanak! Építő javaslataikkal vagy segítenek, ha nem, akkor nem a nekik megfelelő szakszervezetbe léptek. Ebben az esetben nekik kell távozni, nem a nagy többséggel megválasztott Elnöknek!

3

Elítélpzés az egyházi iskolákban?

Már az 1997-es egyezmény is rögzítette, hogy ugyanazt a közszolgálati feladatot az államnak azonos finanszírozásban kell részesítenie. (Fazekas Csaba)

5

Maffia a Kossuth téren

Az alaptörvény szerint hazánk demokratikus jogállam. Elképzeltetetlen ezért, hogy a döntéshozók nem kíváncsiak a lakosság véleményére, elképzeltetetlen, hogy a hivatalok eljárásai során nem tartják meg a törvényeket. (Szűdi János)

6

Tankönyv és kételyek

Az oktatás, amely a francia forradalom idején anyai jognak minősült, idővel kötelezettséggé vált, s fokozott figyelemben részesült. A hatóságok a tankönyvet az iskola által közvetített értékek első számú hordozójaként azonosították. (Paolo Bianchini)

7

Súlyosabb probléma, mint gondolnánk

Sajnos a szegénység a gyermekeket is egyre jobban érinti, de ennek ellenére sokan úgy gondolják, hogy a valódi éhezés csak a harmadik világ és a fejlődő országok problémája.

9

Oktatás és munka

Az elmúlt években Európa 7 millió munkahelyet veszített, miközben Ázsia 27 milliót nyert. Ha a képesítéseket, magát az oktatást nem fogalmazzuk újra, a veszteség tovább nőhet. (Lados Tibor)

10

Fiatalkori munkanélküliség

A vállalatok elvárják a jelentkezőktől a folyékony nyelvismeretet, a szaktudást, a számítástechnika magas szintű ismeretét, a többéves szakirányú tapasztalatot. Itt kezdődik a fiatalok egyik fő problémája.

11

Könyvégetés Hunniában

Magyarok, európaiak, polgártársak! Ne tűrjük az embertelen, méltatlan szertartást, ahol látjuk, akadályozzuk meg! Ne engedjük, hogy az oktan gyűlölet nevében elégeessék a legértékesebb gondolatainkat! (Szele Tamás)

16

Módosították a vatikáni szerződést

Az államival azonos módon finanszírozzák az egyházi intézményeket

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és **Alberto Bottari de Castello** apostoli nuncius aláírták október 21-én a Magyarország és az Apostoli Szentsek közötti korábbi megállapodás módosítását, ennek értelmében az államival azonos módon biztosítják a katolikus egyházi intézmények finanszírozását.

A változások érintik a katolikus felsőoktatás finanszírozását és a hitoktatás pénzügyi fedezetét a csoportlétszámoktól egészen a hitoktatók díjazásáig. A Magyarország és az Apostoli Szentsek közötti megállapodás elődjét még *Horn Gyula* látta el kézjeggyével 1997-ben, a mostanit pedig Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Alberto Bottari de Castello apostoli nuncius írták alá.

Semjén méltatta az 1997-es megállapodást

Semjén Zsolt az Országában tartott ünnepélyes aláírás után kiemelte: a megállapodás kiter az adó 1 százalékának a kérdésére, a katolikus felsőoktatás és a közgyűjtemények helyzetére. Emellett rendezi a római Pápai Magyar Intézet régóta húzódo ügyét is – jelezte.

A kormányfő kereszténydemokrata helyettese méltatta az 1997-es megállapodást, amely szavai szerint kiállta az idők próbáját. Megjegyezte: amikor olyan törvények, jogszabályok születtek, amelyek a megállapodással ellentétesek voltak, azokat az Alkotmánybíróság mind megsemmisítette.

Semjén Zsolt kiemelte, hogy a megállapodást azért kellett módosítani, mert a jogszabályi környezet alapvetően megváltozott. Példaként említette az új alaptörvényt, az egyházügyi törvényt és az oktatási törvényeket, továbbá az adójogszabályok változásait. Hozzátette, a bizottság a módosítás kidolgozásakor nagy munkát végzett, amiért Semjén Zsolt külön köszönetet mondott a magyar állam nevében.

Az egyházi diplomáciáért felelős miniszterelnök-helyettes jelezte: a nemzetközi megállapodást törvényjavaslat formájában benyújtják az Országgyűlésnek, teljes egészében akkor lesz megismerhető. *(Folytatás a 6. oldalon)*

Újjáalakult a PSZ Óvodai Tagozata

November 6-án megtartotta újjáalakuló ülését a Pedagógusok Szakszervezetének óvodai tagozata. A megyék küldötteiből megválasztották a hétfős intézőbizottságot, melynek elnöke *Verba Attiláné*, Békés megye képviselője lett. Tagjai Budapestről *Almayné Orosz Henrietta*, Fejér megyéből *Brakszator Istvánné*, B-A-Z megyéből *Makár Barnabásné*, Heves megyéből *Papp Zsuzsanna*, Pécsről *Réthy Zsuzsanna* és Nógrád megyéből *Vargáné Virág Katalin*. A résztvevők meghallgatták *dr. Szüdi János* oktatásügyi szakértő „Az óvodák a köznevelésben” című előadását, melyet *dr. Varga Mária Beáta* munkajogi szakértővel való konzultáció követett. Az óvodai tagozat terveiről a következő lapszámunkban adunk tájékoztatást.

A Gárdonyi Géza Alapítvány felhívása

A Gárdonyi Géza Alapítvány kuratóriuma 2013-ban is támogatni szeretné a **rároszoló PSZ-tagokat**, ezért kérjük titkár kollégáinkat, hogy a környezetükben élő, segítségre szoruló kollégáink kérelmét **2013. december 5-ig** juttassák el az alapítvány címére (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.).

A pályázati űrlap a PSZ honlapjáról (www.pedagogusok.hu) letölthető.

Köszönettel:

Horváth Tiborné, a kuratórium elnöke

Pokorni vizsgálatná, hol lakik a gyerek

A köznevelési törvény módosítását kezdeményezi a fideszes *Pokorni Zoltán* azért, hogy az óvodák csak az életvitelszerűen a körzetükben lakó gyermekeket legyenek kötelesek felvenni. A parlament oktatási bizottságának elnöke, a XII. kerület polgármestere erről szóló javaslatát november 5-én nyújtotta be az Országgyűlésnek. A törvény jelenleg úgy szól, hogy az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, akinek lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye a körzetében található. Pokorni Zoltán ezen úgy változtatna, hogy csak az életvitelszerűen a körzetben lakó gyermekek felvétele lenne kötelező. Előírná azt is, hogy az ingatlan legalább három hónapja a gyermek lakó- vagy tartózkodási helyeként szerepeljen a nyilvántartásban. Ha ez nem teljesül, vagy „bármely körülmény alapján” arra lehet következtetni, hogy a gyermek a nyilvántartásban szereplő címen nem életvitelszerűen lakik, az óvodavezető jogosult lenne felszólítani a szülőt, hogy 15 napon belül a területileg illetékes védőnőtől származó nyilatkozattal igazolja a védőnői ellátás igénybevételét – derül ki a módosító javaslatból. Ellenkező esetben az óvodavezető vagy a fenntartó által szervezett bizottság családlátogatással ellenőrizhetné, hogy a gyermek valóban a bejelentett címen lakik-e. Ha pedig a szülő a javasolt három időpont egyikén sem teszi lehetővé a családlátogatást, az óvoda megtagadhatná a felvételt.

Negyedmillió taggal jön a gigaszakszervezet

A tervek szerint december 6-án alakul meg három szakszervezeti szövetség részvételével az a „gigaszakszervezet”, amely mintegy negyedmillió tagdíjfizetőjével Magyarország legnagyobb létszámú szervezete lesz. A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége (MSZOSZ), a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) és az Autonóm Szakszervezetek Szövetsége által létrehozandó szervezet neve várhatóan Magyar Szakszervezeti Szövetség lesz, tudta meg az atv.hu. A három szövetség által tömörített 63 szakszervezet összvagyonra több tízmilliárd forint, és a jelenleg is érvényben lévő kollektív szerződések 80 százalékát ezek kötötték. A legnagyobb értéknek azt tartják, hogy az egyesülés révén gyakorlatilag a teljes munkavállalói oldalt lefedik, így sokkal hatékonyabbá válhat az érdekképviselés. Forrásaink szerint az új szervezet nem a választásokra tekintettel és nem is politikai céllal jön létre, ennek ellenére sem a kormány-, sem az ellenzéki oldalon nem fogadták túlzott lelkesedéssel az egyesülés tervét.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja **5 százalék áfával 4500 forint**. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féoldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Millei Ilona**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felélős kiadó: **Galló Istvánné elnök**

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE KIÁLL AZ ELNÖK MELLETT!

Az egész egy névtelen levéllel kezdődött, amelyet egy hetilap online változata hozott le október 11-én, és amelyben a magukat a PSZ Miskolc Városi Szervezete középiskolai tanár tagjainak nevezők lemondásra szólítják fel a PSZ elnökét, *Galló Istvánnét*, mert „az oktatási ágazatban dolgozók helyzetének soha nem látott romlásáért súlyos felelősség terheli”. A levél anélkül jelent meg, hogy annak írói megjelentetése előtt problémáikkal megkeresték volna a PSZ elnökét, vagy jelezték volna gondjaikat. Ugyanezt a lemondásra felszólító levelet október 16-án egy napilap is közzétette. Bár a nyílt levél súlyos szakmai tévedésekről, a valós helyzet nem ismeretéről árulkodott, csúsztatott, valótlanságokat állított, a PSZ Ügyvivő Testülete úgy döntött, október 18-án miskolci ülésén egy tisztázó beszélgetés erejéig személyesen találkozik a levelet aláírókkal. A beszélgetésen azonban az derült ki, csupán egyetlen kolléga van, aki vállalta, ő az aláírók közé tartozik, de nem kívánt a levélről vitatkozni. A jelen lévő többi miskolci középiskolai tanár pedig elhatárolódott a nyílt levélről. A PSZ vezetősége elismeri, értékeli és támogatja Galló Istvánné munkáját.

Mi a baj a levéllel?

Az, hogy bár felsorolja a köznevelés átalakításának súlyos problémáit, de úgy tünteti fel, mintha azokért a szakszervezet elnöke lenne felelős, sőt azzal vádolja, hogy a „2013. januári tárgyalásának köszönhetően kialakult »megállapodás« a legalapvetőbb jogról, a nyomásgyakorlás eszközéről mondt le – a semmiért”.

Tényleg lemondott a nyomásgyakorlás eszközéről a PSZ?

Túl azon, hogy a PSZ soha nem mondott le a nyomásgyakorlás legfőbb eszközéről, azt a megállapodást aláíró szakszervezetek azonban kijelentették, hogy amíg a kormány betartja a megállapodásban foglaltakat, azok kérdéskörében – csak azokéban – nem élnek a munkabeszüntetés jogával.

Mi volt a tét?

A magyar kormány 2012 októberében az Európai Bizottságnak kiküldött anyagában és a Széll Kálmán 2.0 tervben olvasható volt, hogy milyen megszorításokat tervez a kormány a közoktatás területén. A sztrájkbizottság és a kormány megállapodása első sorban arról szólt, hogy 2013-ban ne legyen nagyarányú pedagóguselbocsátás és intézménybezárás. Csak azért nem lett, mert a szakszervezetek kialakították, hogy a pedagógus-álláshelyek intézményi szintű kiszámításánál a KLIK heti huszoneg tanórával – azaz a legalacsonyabb mértékkel – és átlagcsoportlétszámmal számoljon. Ezen múlt ugyanis, hogy hányan dolgozhatnak egy iskolában.

Betartotta az ígéretét a kormány?

Nem volt nagyarányú intézménybezárás, pedagóguselbocsátás. A kormánnyal kötött megállapodás első sorban ezt tudta megakadályozni legalább egy évre! A kormány és a sztrájkbizottság között létrejött megál-

lapodás legtöbb pontja teljesült. Egyik fontos eleme, a kollektív szerződés megkötése még hátravan. A kollektív szerződés rendezné, hogy a pedagógusnak mikor és hogyan kell 32 órát bent tartózkodnia az intézményben. A tervezet azt tartalmazza, hogy csak akkor kell az iskolában lenni, ha a feladat máshol nem végezhető el. Ha a kollektív szerződést mégsem köti meg a szakszervezetekkel a kormány, akkor a PSZ mérlegelni fogja a többi ágazatban működő szakszervezettel együtt, hogy az erősebb nyomásgyakorlás eszközhöz nyúljon. Ezt legkésőbb a november 23-i kongresszuson megvitatja.

Milyen körülmények között született a megállapodás?

2013. szeptember elsején hatályba lépett a köznevelési törvény, és bevezették az új életpályamodellt. Mindezt úgy, hogy a törvény megalkotói előzőleg nem tárgyaltak a szakszervezetekkel, két és fél éven keresztül minden ilyen kezdeményezésüket elutasították. A köznevelés átalakításának folyamatába a szakszervezeteket nem vonták be, két és fél évig érdemi tárgyalások nem voltak.

Mit csinált a Pedagógusok Szakszervezete?

2011 decembere óta, amikor a parlament elfogadta a köznevelésről szóló törvényt, végigjárta az országot, s ahol tudta, elmondta, milyen következményei lesznek az új törvénynek. Ezt az életpályamodellt, ezt a bértáblát soha nem támogatták. Demonstrációkat szerveztek, Alkotmánybírósághoz, ombudsmanhoz, a pártok frakcióvezetőihez, a parlament elnökéhez, a köztársasági elnökhöz, a miniszterelnökhöz is fordultak, de süket fülekre találtak. Megkeresték a polgármestereket levélben: tartsanak közmeghallgatást az oktatásról, ismerjék meg a szülők is a változásokat. Az akció nem volt sikeres, a kezdeményezés a szülőkhöz el sem jutott. A kollégák hallgattak, várták a

beígért fizetésemelést. Így a PSZ egy olyan kormányt, amelyik a szakszervezeteket a legkevésbé tekintette partnernek, amelyiket az elmúlt három év egyetlen demonstrációja sem rettentett meg, professzionális szakmai és jogi érvek birtokában kényszerített tárgyalásra. Mindezt úgy, hogy a legkevésbé mozdulni kívánó kollégáknak nem kellett tüntetni, sztrájkolni. A PSZ a Nemzeti Pedagógus Kar felállítását sem tartotta jónak. Így amikor az először érdekvédelmi szervezatként volt aposztrofálva, ragaszkodott hozzá, hogy a törvényben legyen benne: tiszteletben tartják a szakszervezet jogosítványait. Látja azt a veszélyt is, hogy a kar a gondolat szabadságát erősen korlátozni fogja. Ezért az Alkotmánybírósághoz fordult. Most, hogy már a szülők is a saját bőrükön érzik, és a kollégák is szembesülnek azzal, amit a PSZ több mint két éve hangoztat: a rendszer mélyen igazságtalan, gyermek- és pedagógusellenes, vannak, akik saját felelősségük elismerése helyett bűnbakkeresésbe kezdtek.

Ezért íródott a lemondásra felszólító levél is?

Bár aláírói most a névtelenség homályába burkolóztak, nem voltak mindig ilyen szemérmesek. 2010. október 21-én a PSZ Miskolc VSZ Középiskolai Szervezete Miskolcon, a Földes Ferenc Gimnáziumban Pedagógiai Fórumot tartott. Tanulságos megnézni és meghallgatni a PSZ honlapján a PSZ Miskolci Pedagógiai Fórum felvétele felirat alatt futó, ott készült videofelvételt, de különösen tanulságos az 1.04.17-től azt a hozzászólást, amelyben a ma a PSZ elnök lemondását követelők boldogan támogatták a köznevelés reformját, tettek hitet amellett az átalakítás mellett, amelynek hibáért „feledékenységük” okán most a PSZ elnökét támadják. Örültek a buktatás visszaállításának, vágyukat fejezték ki egy pedagóguskamara iránt. Most, hogy megkapták, amit akartak, rájöttek, nem ilyen lóra vágytak.

(Folytatás a 4. oldalon)

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE KIÁLL AZ ELNÖK MELLETT!

(Folytatás a 3. oldalról)

Mi minderről a PSZ Országos Vezetőségének álláspontja?

A PSZ elnökét számon kérni, és főként őt magát felelőssé tenni a köznevelésben kialakult helyzetért, szándékos és rosszindulatú megtevesztése nemcsak a pedagógustársadalomnak, hanem a közvéleménynek is. A PSZ három éve elnökén keresztül konzekvensen képviseli szakmai álláspontját, amely szerint a köznevelés rendszerének 2010 óta folyó átalakításával nem ért egyet. A PSZ a 2013. szeptember 1-jén hatályba lépett pedagógus-életpályamodell új munkaszervezési formáját, a pedagógusok minősítési rendszerét, az új pedagógusbértáblát soha nem támogatta, sőt kemény kritikai véleményeket fogalmazott meg azokkal szemben. Nem a PSZ-en és nem annak elnökén kell számon kérni azoknak a súlyos problémáknak a megoldatlanságát, amelyekkel a kollégák munkájuk során naponta szembesülnek. Nem a PSZ közreműködésével vezették be az új pedagógusbérezési formát, amely nem ismeri el a többletmunkát, amely egy sor pótlékot megszüntetett, és amely figyelmen kívül hagyja a magasan kvalifikált – több diplomával, szakvizsgával rendelkező – pedagógusok anyagi elismerését. Valótlán az az állítás, hogy a PSZ elnöke fékezte meg az oktatási ágazatban dolgozók jogos felháborodását. Az igaz, hogy meggondolatlan, eredményt nem garantáló akciókba nem vitte bele a tagságot. A PSZ elnöke a PSZ országos testületeinek iránymutatásai alapján folytatott egyeztetéseket, tárgyalásokat, tette nyilatkozatait. A PSZ elnökét a kormány és a Pedagógus Szakszervezetek Sztrájkbizottsága között létrejött megállapodás aláírására a tagsággal közvetlen kapcsolatot tartó, a PSZ szervezeteinek delegáltjaiból álló PSZ Országos Vezetőség és a PSZ Kongresszusa hatalmazta fel.

Galló Istvánné élvezi a bizalmat

A PSZ Országos Vezetősége október 18-án kijelentette: A PSZ elnöke, Galló Istvánné továbbra is élvezi a PSZ OV bizalmát és támogatását. A PSZ OV elítéli mindazokat, akik a szervezetben meglévő másfajta véleményüket nem a szervezeten belül mondják el, nem ott tesznek konstruktív javaslatokat, hanem a nyilvánosságot felhasználva lejáratják a PSZ-t.

A PSZ OV pedagógushoz méltatlan magatartásnak tartja, hogy a nyílt levelet annak írói nem merték nevükkel vállalni; igazolva ezzel azt a tényt, hogy a levélben leírtak valóságtartalmaért sem merték, merik vállalni a felelősséget. A nyilvánosságra hozott levél nemcsak a PSZ elnökének hitelét rombolta, ártott a Pedagógusok Szakszervezetének is; ezáltal rontotta a kormánytól továbbra is folyó tárgyalásokon a PSZ pozícióját, a kollégák számára előnyös kollektív szerződés megkötésének esélyeit. Ez a szándékos lejáratás felveti annak lehetőségét is, hogy távoznuk kell a szervezetből azoknak, akik tudatosan rombolják a Pedagógusok Szakszervezetét.

A PSZ Országos Vezetősége elismeri az elnök szakszerűségét

A PSZ Országos Vezetősége értékeli és elismeri: Galló Istvánné – akit a PSZ 2013. június végén megtartott tisztújító kongresszusán a küldöttek elsöprő többséggel (91,4%-os arányban) választottak újra elnöknek – megszólalásaiban mindig szakszerűen, szélsőségektől mentesen nyilatkozott. A politikai közéletre ma jellemző durva, bántó hangnemtől tartózkodni tudott. A PSZ OV tudja, hogy ez nem könnyű feladat, de csak így lehet egyben tartani a Pedagógusok Szakszervezetén belül a sokféle pártszimpátiájú tagokat. Ennek az eredménye, hogy a PSZ tagjai sorában jól megfér egymással a kormánypártot és az ellenzéki politikai pártokat támogatók tábora. Galló Istvánné hű maradt a szakszervezet eszméjéhez, nem tévesztette szem elől a szakszervezet küldetését. A parlamenti választásokhoz közeledve nem engedett annak, hogy az egyre jobban eldurvuló kampányban a közoktatás súlyos problémáinak ürügyén a Pedagógusok Szakszervezetét bármelyik politikai párt – legyen az kormánypárti vagy ellenzéki – saját céljaira felhasználja. Galló Istvánné munkáját a pedagógusok, az oktató-nevelő munkát segítő, az adminisztratív és technikai dolgozók, a szülők, a gyerekek érdekében, szakmapolitikai alapon, a PSZ rövid és hosszú távú kidolgozott és a különböző testületek által jóváhagyott programja szerint végzi. A PSZ Országos Vezetősége továbbra is ezt várja el a PSZ elnökétől, és támogatja őt munkájában.

Részlet a PSZ B-A-Z Megyei Szervezetének közleményéből

A PSZ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete Vezetősége megdöbbenéssel értesült a lapokban néhány napja megjelent, a PSZ elnökét lemondásra felszólító nyílt levélről.

A PSZ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete Titkári Tanácsa 2013. szeptember 24-i ülésén a levél megfogalmazójának felszólalása alkalmával megismerte a szöveget, és azonnal visszautasította a demokratikusan megválasztott, legitim elnök elleni agresszív támadást, a nyílt levél mint eszköz alkalmazását, a pedagógusok számára vállalhatatlan stílust. Az egyöntetű állásfoglalás hatására a javaslat előterjesztője közölte, hogy eláll a nyílt levélről. A Titkári Tanács ennek tudatában megállapodott a közoktatás átalakításában aktuálisan felmerülő problémák októberi összegyűjtésében és annak továbbításában Galló Istvánné Elnök Asszonyhoz, hogy képviselni tudja az érdekeinket.

A fentiek miatt érthetetlen számunkra a nyílt levél közzététele – a miskolci pedagógusok széles köre, a középiskolai tanárok nevében, ám egyetlen konkrét aláírás nélkül – valójában névtelenül. Mi, akik jelen voltunk az említett titkári értekezleten, jól tudjuk, hogy a hivatkozott kollégáinkat képviselő titkáraink tiltakoztak az íromány ellen, és alapszervezeti tagjaik sem adták a nevüket és engedélyüket a megjelentetéshez.

Bár a rendezvényen a PSZ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezetének elnöke a jelenlévők, így Elnök Asszony és az OV előtt ismét elhatárolódott a nyílt levélről, a bevezetőben említett okok miatt ezúton a nyilvánosság elé tárjuk állásfoglalásunkat:

A PSZ elnöke, Galló Istvánné a szervezet 2013 júniusában demokratikusan újraválasztott, legitim elnöke, akinek munkáját a B-A-Z Megyei Szervezet a jövőben is támogatja, személyét tiszteletben tartja.

Az Elnök Asszony személyiségét is sértő, tevékenységét agresszívan, a nyilvánosság előtt kritizáló levelet megyei vezetőink, titkáraink az általuk képviselt kollégáink nevében is a leghatározottabban visszautasítják. Írójától és esetleges támogatóitól a számunkra elfogadhatatlan módszer és stílus alkalmazása miatt elhatárolódnak.

(Folytatás az 5. oldalon)

ELITKÉPZÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁKBAN?

A vatikáni szerződés módosításának hatása a közoktatásra

A kormánynek az egyházakhoz való általános viszonyából nem nehéz arra következtetni, hogy az egyházi intézményeknek nem kell tartaniuk finanszírozási problémáktól, míg az állami intézmények esetében ez nem jelenthető ki ekkor bizonyossággal – mondja **Fazekas Csaba**, a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar volt dékánja. Szakmai érdeklődésének középpontjában a 19–20. századi magyar történelem, politikai esztorténet, különösen az állam–egyház viszony történeti kérdései állnak. Fazekas Csabával a vatikáni szerződés módosításának hatásairól beszélgettünk.

– Pontosan mit jelent az, hogy az állammal azonos módon finanszírozzák az intézményeket?

– Először is le kell szögezni, hogy az október 21-i sajtótájékoztatón *Semjén Zsolt* és a nuncius csak a megállapodás tényéről számoltak be, az egyezmény szövegét nem hozták nyilvánosságra. A miniszterelnök-helyettes arról beszélt, hogy – nemzetközi megállapodásról lévén szó – azt törvényjavaslat formájában úgyis a közeljövőben a parlament elé terjesztik, és akkor megismerhető lesz. Az igen fontos részletek, vagyis például hogy mit jelent az „azonos finanszírozás” elve, hogy valóban csak az elmúlt időszak új törvényeinek „átvezetéséről”, jogharmonizációról van-e szó vagy többről – csak a szöveg ismeretében lesznek megválaszolhatók. Az viszont különös, hogy miközben *Semjén* méltatta a *Horn Gyula* miniszterelnökségéhez köthető, 1997-es vatikáni megállapodást, hangsúlyozta, hogy újra megvalósul az egyházi és nem egyházi intézmények azonos finanszírozásának elve. Holott már az 1997-es egyezmény is rögzítette, hogy ugyanazt a közszolgálati feladatot az államnak azonos

finanszírozásban kell részesítenie. (Nem véletlen, hogy ennek értelmezése mindig is az állam és egyház közötti viták tárgya volt az elmúlt években, MSZP–SZDSZ kormányok időszakában politikai színezetű konfliktusokhoz is vezetett.)

– A változások érintik a katolikus felsőoktatás finanszírozását és a hitoktatás pénzügyi fedezetét a csoportlétszámoktól egészen a hitoktatók díjazásáig – ez azt jelenti, hogy az államinál több pénz jut az egyházi oktatásra?

– Az állam most is meglehetősen bőkezűen finanszírozza az egyházakhoz köthető oktatási tevékenységeket. Az alapfeladatok ellátásában elvben alighanem egyenlő finanszírozást fognak érvényesíteni, ugyanakkor a kormánynek az egyházakhoz való általános viszonyából nem nehéz arra következtetni, hogy az egyházi intézményeknek nem kell tartaniuk finanszírozási problémáktól, míg az állami intézmények esetében ez nem jelenthető ki ekkor bizonyossággal. Gondoljunk csak arra, hogy *Orbán Viktor* a napokban arról is beszélt, miszerint „az egyházaknak juttatott minden támogatás az utolsó fillérig a magyar em-

bereknek juttatott pénz és támogatás”. Én azt gondolom, hogy az állami iskolákkal kapcsolatosan a magyar miniszterelnöknek ugyanez kellene legyen a véleménye, de áruklodó, hogy csak az egyháziakkal kapcsolatosan hangsúlyozták.

– Mennyiben segíti ez az esélyegyenlőséget a magyar oktatásban?

– Az egyházi intézmények akarva-akaratlanul megvalósuló pozicionálása nem segíti az esélyegyenlőséget, hiszen egészségtelen versenyhelyzetet teremt az állami és egyházi intézmények között. Ráadásul az egyházak maguk is kezdik úgy látni, hogy nem szabad „túlvállalniuk” magukat.

– Mennyiben járul mindez hozzá, hogy az elitképzés átkerüljön az államiból az egyházi intézményekbe?

– Az egyházi iskolák ma óhatatlanul elitképzésnek számítanak a közvélekedés szemében az állami iskolák többségével szemben. Ha aránytalan költségvetési támogatás valósul meg az államiak rovására, ez a folyamat nyilván erősödni fog a közeljövőben.

M. I.

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE KIÁLL AZ ELNÖK MELLETT!

(Folytatás a 4. oldalról)

Mit gondolnak a PSZ-tagok?

A nyílt levelet megjelentető napilapban olvasói válasz érkezett az „Szerintem...” rovatban megjelent írásra Mondjon le címmel. Bár az aláírása „Egy nyugdíjas PSZ-tag” volt, neve és címe a szerkesztőségben megtalálható. Leveléből részleteket közlünk:

„Mondjon le, olvashatta mindenki e lap hasábjain azt a cikket, amelyben *Galló Istvánné* lemondását követelik a miskolci középiskolai tanárok, nem tudni pontosan, kik, illetve hányan.

Szerintem a cikk írói középiskolai tanárként lehettek volna annyira intelligensek, hogy nem »járatják le« a saját, azonos végzettségű kollégáikat ilyen »pedagógushoz méltatlan, szegénytelenjes« (idézet tőlük) nyilatkozattal. Amúgy én is azt mondanám, hogy mondjon le a PSZ vezetője, ha többségében a hozzájuk hasonló tagokból állna a szakszervezetünk, és én is egyetértenelek ezzel a felfogással.

Szerencsére azonban csak nagyon kevesen vannak a cikk írói, és a tagság nagy része nem ezt a nézetet vallja, különösen nem abban a tekintetben, hogy a kisebbségi véleményeket megfogalmazva országos médiához kell fordulni.

Meddig tűrjük még? – kérdeztem a legutóbbi kongresszuson. Sokan egyetértettek velem abban, hogy lépni kell, hogy változni-változtatni kell.

Meddig tehetik meg tagjaink azt, amit az Alapszabályunkat tiszteletben tartó tag soha nem tenne meg, mert tisztességes-e az, aki az általa aláírt belépési nyilatkozat ellenére ilyet tesz?

Az Alapszabályunk ugyanis, felteszem, értő módon elolvasták, egyértelműen fogalmaz abban a tekintetben, hogy a kisebbségi véleményt a szakszervezetben belüli fórumokon lehet-kell kifejezni.

Válasszanak! Építő javaslataikkal vagy segítenek, ha nem, akkor nem a nekik megfelelő szakszervezetbe léptek. Ebben az esetben nekik kell távoznia, nem a nagy többséggel megválasztott Elnöknek! Mondjanak le tagságukról, és civilként figyelemmel a szakszervezet működését. Köszönjük eddigi munkájukat!”

Szüdi János

MAFFIA A KOSSUTH TÉREN

Bármilyen hihetetlen, ezidáig egyetlen arra illetékes hatóságnak sem tűnt fel, hogy a Belváros kellős közepén, Budapest V. kerületében, a Kossuth térről ez év áprilisában eltűntek azok a több évtizedes hársfák, amelyek lakhelyet biztosítottak több ezer madárnak, s mellesleg biztosították az egészséges környezetet az ott élőknek s az arra járóknak. Miután nagy valószínűséggel a hársfák nem saját elhatározásukból és nem saját lábukon távoztak a helyükről, nem zárható ki annak lehetősége, hogy kivágták őket. Csak aki vak, az nem látja, hogy a teret átalakítják. Csak aki becsukja a fülét, befogja a szemét, az nem tudja, hogy a téren a múlt restaurációja folyik. [A Nagy Restaurátor lelki szemei előtt feltehetően megjelenik a téren felállított szobor, amely páncélban, lovon, jobb kezében véres karddal, bal kezében címeres pajzsral, a címeren az általa létrehozott Jó Állam jelképével: ketrecbe zárt, szájkosárral ellátott, csontsovány kutya elégedett, hájas, kezében korbácsot lengető gazdájával, ábrázolja őt.]

Köztudomású, a téren munkálatok folynak. Arra vonatkozóan, hogy ezek lebonyolításához szükséges-e az egyébként teljesen egészséges fák kiirtása, semmiféle információ nem látott napvilágot, az ügyben semmiféle előzetes egyeztetésre nem került sor. Így csak találgatni lehet, mi is történt. Az alaptörvény szerint hazánk demokratikus jogállam. Elképzelhetetlen ezért, hogy a döntéshozók nem kíváncsiak a lakosság véleményére, elképzelhetetlen, hogy a hivatalok eljárásai során nem tartják meg a törvényeket. A fák lemeszárlását pedig csak jogerős hatósági engedély birtokában lehet elkövetni, amelyet ebben és az ehhez hasonló esetekben – az érintettek nagy száma miatt – hirdetményi úton kell közzétenni. A közzétett határozat ellen bárki jogorvoslattal élhet, aki úgy gondolja, hogy – az éppen bimbózó – fák kinyírása jogos érdekeit sérti. A fellebbezéshez tizenöt nap áll rendelkezésre. Miután jelen ügyben mindezek elmaradtak, azt kell vélelmezni, hogy a favágásra illegális módon került sor, vagyis bűncselekmény történt. Aki ugyanis az élővilágot olyan mértékben károsítja, hogy annak korábbi állapota nem állítható helyre, az környezetkárosítást követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Annak tisztázására is szükség van, hogy az eltávolított fák anyagának mi lett a sorsa. Aki ugyanis idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, a lopás bűncselekményét is elköveti. A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a lopást nagyobb értékben és bűnszövetségben követték el. A több mint hetven fa anyaga meglehetősen nagy értékű, és az is valószínűsíthető, hogy a fák elpusztításához és elszállításához több emberre, felszerelésre és járművekre volt szükség. A bűnszövetségre utal az is, hogy a fákat hihetetlen rövid idő alatt tűntették el, amely szintén alátámasztja, hogy a kivitelezők előre megfontoltan, jól felkészülten, szervezeten oldották meg feladatukat. A szervezethez szükség is volt annak megakadályozására, hogy bármilyen környezetvédelmi hatóság vagy civil szervezet közbe tudjon lépni a fák megóvása érdekében. Kérdés az is megvalósult-e a rongálás bűncselekménye: aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével kárt okoz, az elköveti ezt a bűncselekményt, amelyért kiszabható három évig terjedő szabadságvesztés is, amennyiben a rongálással az elkövető nagyobb kárt okozott.

A Kossuth téren folyó munkálatok során eltűnt egy – többek között – Kossuthot is ábrázoló szoborcsoport, és megsemmisítették a szoborcsoport talapzatát is. A fák kivágásához hasonlóan vélelmezni lehet, hogy bűncselekmény történt, hiszen a közösség tájékoztatására, a döntés közlésére és a jogorvoslati jog biztosítására ebben az esetben sem került sor. Figyelembe véve, hogy a szoborcsoport több máza bronzot tartalmazott, nem kizárt annak lehetősége, hogy erre szakosodott bűnszövetség a fém értékesítésének reményében sajátította el a szobrokat. A nyomozás megindításával esetleg még megakadályozható a szobrok megsemmisítése, és megnyílhat annak lehetősége, hogy helyreállítják a szoborcsoportot. A szoborcsoport ugyanis a főváros olyan művészeti emlékei közé tartozott, amelyeket a lakosság és a külföldiek is szívesen látogatnak. Feltehetően a barbár elkövetőknek fogalmuk sincs arról, hogy Kossuth alakját az egyik legnagyobb magyar szobrász, Kisfaludi Stróbl Zsigmond készítette.

Jelen esetben a nyomozást az alaptörvény szerint a legfőbb ügyésznek kell megindítania, hivatalból, mint az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítőjeként eljáró közvádlnak. Csak kívánni lehet, hogy eljárása legyen gyors és eredményes, elrettentve így módon az egyre szaporodó fanyűvőket és szobordöntögetőket attól, hogy folytassák e tevékenységüket.

[A SZEMA-Liberális Párt jelen ügy kapcsán 2013. szeptember 16-án megtette a feljelentést a Legfőbb Ügyészségen.]

Módosították a vatikáni szerződést

(Folytatás a 2. oldalról)

Kiváló kapcsolatok jegyében

Magyarország és a Szentszék közötti kiváló kapcsolatok jegyében Alberto Bottari de Castello apostoli nuncius kifejezésre juttatta az apostoli nunciatura „örömet és megelégedettségét” a Magyarország és az Apostoli Szentszék közötti dokumentum ünnepélyes aláírásával kapcsolatban. Rámutatott: ezzel az aktuálisan zárult egy sokéves munka és „a végső megegyezésig tartó konzultációk” sora.

Szölt arról, hogy az 1997-ben megkötött megállapodás módosításáról van szó „a Magyarország és a Szentszék közötti kiváló kapcsolatok jegyében”. A nuncius emlékeztetett arra: 1997-ben a szerződés „a kifejezetten valóságos intézmények közszolgálati tevékenység-

ének finanszírozását” szabályozta. Úgy fogalmazott: köteleességüknek tartották a szerződés módosítását az új alaptörvény kihirdetése és az ezzel kapcsolatos megváltozott jogszabályi környezet miatt. Rámutatott: az egyház nem kér magának privilégiumokat, hanem „nyugodt körülmények között szeretné folytatni” évezredek óta zajló nevelő- és szociális tevékenységét, „és örömmel látja, hogy az állam ezt elismeri, és biztosítja hozzá a működéshez szükséges finansziális eszközöket”.

A nunciatura örül és hálás

Hozzátette: az apostoli nunciatura örömet, elismerését és háláját fejezi ki mindkét delegáció tagjainak, és reméli, hogy a kölcsönös tisztelet és a közös munka jegyében lehet folytat-

ni ezt a munkát. A nunciatura külön köszönetet mondott Erdő Péter bíborosnak.

Az eseményen részt vett többek között Hoffmann Rózsa köznevelésért felelős államtitkár és Soltész Miklós szociális államtitkár is. A kormányfő tavaly júniusban hatalmazta fel a kabinet képviselőit a szerződés módosításának előkészítésére.

Erdő Péter bíboros, prímás csaknem egy évvel ezelőtt, a szentszéki-magyar ad hoc vegyes bizottság budapesti ülése után azt mondta: a törvények változása következtében az egyezményekben is meg kell tartani azokat a garanciákat, amelyeket a rendszerváltozás óta adtak. Erdő Péter akkor kiemelte, hogy az állami és az egyházi fenntartású intézményeket egyenlően kell finanszírozni. *Forrás: MTI*

TANKÖNYV ÉS KÉTELYEK

Ha kimondjuk azt a szót, hogy „iskola”, elkerülhetetlenül felvillan előttünk a tankönyv képe. A tankönyv ugyanis oly mértékben a tanterem központi tényezőjévé vált, hogy nélküle immáron el sem képzelhetjük a tanulást. A tankönyv, amelyet eredetileg a fiatal európai nemzetállamok abból a célból vezettek be, hogy meghatározzák a szükséges ismereteket, immáron nem éri be az ismeretek szervezett átadásának a feladatával, hanem azokat a hatalom elvárásaihoz történő alkalmazkodás szándékától vezettetve szelektálja is. Noha a pedagógusok a tankönyvi előírásokhoz képest még némi autonómiával rendelkeznek, de az a körülmény, hogy a tankönyvkiadás egy maroknyi nagy vállalati csoport kezében összpontosul, felveti a kérdést: vajon fennállnak-e annak feltételei, hogy az iskolák kritikai érzékkel rendelkező polgárokat képezzenek?

Oktatás és politika között

A jelenlegi felfogásunk szerinti tankönyv a XIX. század elején jelent meg, akkor, amikor az európai államok hozzákezdtek ahhoz, hogy az iskola közvetítésével általánossá tegyék az oktatást. Ezt megelőzően az oktatásban használt könyvek nem kifejezetten ilyen célokból születtek, s a polgárokat sem az iskolapadban, hanem a templomok padosaiban képezték. A fiatal vagy idősebb korú tanulók számára a katekizmusok, a vallásos művek és a minden külön költség nélkül beszerezhető szöveggyűjtemények kínáltak esélyt arra, hogy beavatást nyerjenek az olvasás és az írás rejtelmeibe.

A tankönyv kifejezetten iskolai használatra, azaz a pedagógus közvetlen, illetve közvetett irányításával történő tantermi alkalmazásra készült. A tankönyvnek ez a funkciója arra készíteti a szerzőjét, hogy vegye figyelembe az oktatási folyamat fokozatosságát és szakaszosságát, a tanulók életkori adottságait, valamint kognitív képességeit. Ezzel szemben régebben a tanulásra használt könyvek mindenféle differenciálás nélkül szóltak közönségükhöz.

Az iskolák létrejötte előtt a gyerekek többsége – legyen szó gazdag vagy szegény sorsú gyermekről – a katekizmusból tanult meg olvasni.

Európában a tankönyv térhódítása lassú folyamat volt, amely a tankötelezettség kiterjesztésével, továbbá az iskolai programok általa gyakran kikényszerített tökéletesítésével (mind részletesebb és gondosabban összeállított iskolai tantervek készültek) egyre szélesebb rétegekhez jutott el. Szükség volt arra, hogy előbb a kormányok, majd a közvélemény az iskolákra bízák az általuk képviselt elveknek és eszményeknek a fiatal generációk számára történő átadását. Az oktatás, amely a francia forradalom idején alanyi jognak minősült, idővel kötelezettséggé vált, s fokozott figyelemben részesült. A hatóságok nagyon rövid idő alatt a tankönyvet az iskola által közvetített értékek első

számú hordozójaként azonosították. Ez a magyarázata annak, hogy a kormányok mindig ügyeltek arra, hogy tartalomszabályozással s esetenként cenzúra alkalmazásával, gyakran pedig előállításának közvetlen kézbevitelével – a tankönyv ügyét saját ellenőrzésük alatt tartsák.

A tankönyvre is jellemző egyfajta egyszerűsítés. Ez képezi a tankönyv – legyen szó akár a legszínvonalasabb és a leggondosabban összeállított segédletről – alapvető sajátosságát, egyben legsúlyosabb fogyatékoságát. Napjainkban, csakúgy, mint régen, a tankönyv a tartalmak kiválasztása és bemutatása tekintetében bizonyos hiányokat is reprezentál. Az olyan szaktudományok területén, mint általában a humán tudományok (történelem, földrajz stb.) a szelekció értelemszerűen a pillanatnyi politikai érdekek mentén történik. A jezsuita *Jean-Nicolas Loriquet* például híres Franciaország története című munkájában a hatalmon lévő kormány politikai színezetétől függően több ízben módosította *Napóleonnál* alkotott véleményét. Az 1814-es esztendő megelőző kiadásokban Bonapartét „a hőstettei révén már híressé vált tábornokként” jellemzi, „aki alkalmas volt arra, hogy megszabadítsa Franciaországot az országot romba döntő, elnyomó, vérgőzös zsarnokoktól, továbbá hogy lecsillapítsa a belső ellentéteket, és visszaverje a külső ellenséget”. A waterlooi csata után a történet némiképpen másként hangzik. Ugyanazt a tábornokot most „új Attilának” aposztrofálja, akit „elragadott a becsvágy, mígnem, hála a Gondviselésnek, a legyőzött népek vissza nem nyerik bátorságukat, összefognak, hogy legyűrjék. Isten keze lesújt rá, elpusztul és eltűnik”. Tucatszámú hasonló példát lehetne még idézni.

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) országaiban a kötelező iskoláztatást követően az iskoláskorú népesség 29 százaléka végleg elhagyja az iskolát. Ebből következően minden tíz személy közül közel három esetében a világegyetemről (nemzeti és egyetemes történelem,

földrajz, az állam működése stb.) szóló ismeretek attól függenek, amit a tankönyvekből tanultak, továbbá amit a televízió, az internet, a családi beszélgetések stb. kínáltak lehetőségek hézagosan kiegészítenek. Más országokban még ennél is sokkal rosszabb a helyzet.

Azt gondolhatnánk, hogy a kötelező iskoláztatás a tankönyvekkel együtt megfelelően teljesíti feladatát, tekintve, hogy mindenkinek biztosítja az alapfokú képzést. Az ilyen típusú képzés azonban két fajsúlyos problémát vet fel: egyfelől, a megszerzett ismeretek hamarosan feledésbe merülnek, aminek következtében visszatérően van az írástudatlanság (további gyakorlás hiányában az írni és olvasni tudás megkopik), amit az ipari országok új sorscsapásának tekinthetünk, másfelől ezek az elsajátított ismeretek részleges tudáson nyugvó előítéletek, mítoszok s nehezen eloszlatható féligazságok forrásaivá lesznek.

Főként az Európában országonként más-más időszakban, de általában a XIX. század közepét követően megvalósult, tömeges iskoláztatás járult hozzá ahhoz, hogy a tankönyv a politikusok, a pedagógusok, de leginkább a könyvkiadók figyelmének a középpontjába kerüljön. Értelmiségiek és oktatók új módszertani megoldások és eszközök kikísérletezésével igyekeztek a tanítók és tanulók igényeinek megfelelni. A kormányok pedig azon szorgoskodtak, hogy az általuk megformálni szándékozott állampolgári, illetve gyakrabban alattvalói modellre hangolt oktatási programokat fejlesszék ki.

Egyidejűleg a forgalmazásra kerülő tankönyvek rendszeres „megszűrésével” igyekeztek a potenciálisan veszélyes, vagy legalábbis a minisztériumi előírásoknak nem megfelelő tartalmakat „kicenzúrázni”. Régen és napjainkban is különösképpen az antidemokratikus rezsimek tanúsítottak, illetve tanúsítanak megkülönböztetett figyelmet a tankönyvek iránt, amelyeket rendkívül szigorú ellenőrzésnek vetnek alá, mielőtt használatukat mindenki számára kötelezővé tennék. (Folytatás a 8. oldalon)

TANKÖNYV ÉS KÉTELYEK

(Folytatás a 7. oldalról)

Végül, a könyvkiadók számára az elméletileg kimeríthetetlen tankönyvpiac elvben hatalmas lehetőségeket rejt magában, mivel a folyamatos aktualizálás igénye mindenkor erős követelmény. Ennek a követelménynek azonban viszonylag könnyű megfelelni. A tankönyvek ugyanis olyan fogyasztási cikkek, amelyek élettartama alig hosszabb egy iskolatáska tartalmánál. Utóbbit egy esztendőnél alig hosszabb ideig használjuk. A tankönyveket sűrűn aktualizálják, s mivel nem tekintik értékes tárgyaknak, ellentétben a regényekkel vagy tanulmányokkal, nem őrzik meg, és nem is kezelik őket kellő gondossággal. A használt könyveket ún. könyvbörzéken adják-veszik, hacsak azokat karitatív egyesületek előzőleg nem gyűjtik be a fejlődő országokba történő továbbadás céljából. Úgy vélekednek ugyanis, hogy ezekben az országokban nem okoz semmiféle gondot a régi tankönyvek használata. Egyebekben az új kiadások megjelenésének üteme, továbbá a tankönyvekbe integrált és kitöltött feladatlapok ténye nem kedvez a használtkönyv-piacnak, s inkább új kiadású tankönyvek beszerzésére ösztönöz.

Tény, hogy a legjelentősebb változások a tankönyvkészítés és -forgalmazás terén következtek be. Hajdanában a tankönyvek évtizedeken át közkezen forogtak, mindaddig, amíg az elhasználódás következtében forgalomképtelenné nem váltak. Kiadásuk a nyomdák számára nem volt túlságosan költséges, s műszaki szempontból sem okozott gondot, hiszen nem tartalmaztak sem olyan ábrákat, sem olyan különleges betűtípusokat, ami megkülönböztette volna őket egy imakönyvtől vagy egy regénytől.

Mindez jórészt magyarázatot ad arra, hogy jó ideig miért maradt a tankönyv a szakosodott könyvkiadók érdeklődési körén kívül. Leszámítva a XIX. század közepén színre lépett néhány vérbeli profi kiadót, a piacot több száz betűszedő, nyomda, könyvkereskedés és „minikiadó” uralta, akik, illetve amelyek évszázadokon át a tankönyvet gazdálkodásuk kiegyensúlyozását segítő „műfajként” használták. Modern kollegáikhoz hasonlatosan az iskola iránti érdeklődésük nem oktatási vagy kulturális projektben fogant. Helyi partnereik igényeinek a kiszolgálását (egy gimnáziumi tanár kurzusainak a megjelentetése vagy valamely egyházi rend kollégiumában évtizedek óta használatos könyv n-edik utánnomása) célozta. Legalábbis a második világháború végéig az ilyen alkalmi kiadók alkották a tankönyvpiac domináns szereplőit.

Már az 1840–1850-es években megje-

lentek olyan kiadók, amelyek kulturális és oktatási projektek felvállalásával tevékenységüket elsődlegesen, esetenként kizárólagosan az oktatásnak szentelték. Így született meg a tisztán vállalkozói alapon működő tankönyvkiadó, amely a korábbiaknál nagyratörőbb kulturális, kiadói, sőt politikai tervekkel melengetett. A kiadó arra törekedett, hogy a tankönyvírás céljából ne csak nagy hírnévnek örvendő szerzőkkel, neves pedagógusokkal vagy szaktudományokban kitűnő oktatókkal építsen ki különleges kapcsolatokat, hanem olyan befolyásos lobbikkal is, mint a szakmai szervezetek vagy a tanárképző intézmények. Ezt követően a kiadók számára a tankönyvkiadás egy profillá vált a többi olyan mellett, mint például az oktatással összefüggő termékek – szemléltető ábrák, táblák, iskolai ülőalkalmatosságok – előállítására, valamint olyan tevékenységek, mint kulturális rendezvények és képzési programok szervezése.

Ez a piac, amely mind ez idáig a szereplők számára biztonságos jövedelemforrást biztosított, a XX. század utolsó évtizedeiben féktelen konkurencia színterévé lett, miközben bővülése lelassult. Ennek következtében a kiadók között egyfajta szelekciós folyamat indult el, amelyből a tőkeerősebb és a szakosodott kiadók kerültek ki győztesen. Lassacskán ezek beszippantották a történelmi kiadókat, amelyek, noha pénzügyileg képtelenek voltak állni a versenyt, azonban tekintélyük okán megőrizték piaci pozíciójukat. A minőség jelképévé vált logójukat a nagyok megtartották. Tekintve, hogy Franciaországban évente mintegy 300 millió euró értékben 35 millió tankönyvet nyomtatnak és értékesítenek, a tankönyvpiac igencsak megnöveli az étvágyakat. Ez az összeg bizonyosan eltörpül a gazdaság és egyben az oktatás expanzióját megelőző India, Brazília vagy Kína hasonló adataival való összehasonlításban. Nincs mit csodálkoznunk tehát azon, hogy szinte valamennyi nagy kiadóvállalati csoport Európán kívüli, ún. feltörekvő országokban is igyekszik kiadóvállalatra szert tenni, hogy ezáltal lehetőséget szerezzen saját termékei értékesítésére, s jobban képes legyen megfelelni a helyi kormányok igényeinek.

Számos más kérdés azonban válaszra vár. Ezek közül egy különösen feszítő, amely mintha feledésbe merült volna, pedig az emberiség legközelebbi jövőjét érinti. A tankönyvek, valamint az oktatási rendszerek nevelési, pedagógiai céljairól van szó. Jelenleg a figyelem főként az olyan technikai jellegű kérdésekre összpontosul, mint a minisztériumi rendelkezésekkel való koherencia, a multimédiás támogatás sokszínűsége, a költ-

ségtényező... miközben immáron nem fessegetjük azt a kérdést, hogy milyen emberi és állampolgári modellt kellene az iskolának népszerűsíteni.

Végeredményben a tankönyvek kevésbé hasznosnak minősülnek azzal kapcsolatban, ami tulajdonképpen az oktatás-nevelés alaphivatása, amire az államnak leginkább figyelmet kellene fordítania, nevezetesen a tudatos polgárrá nevelés. Nem valamiféle paradoxonról van itt szó. Ugyanis a szektor valamennyi szereplője – tankönyvírók, kiadók, pedagógusok és legalábbis a demokratikus országokban a kormányok – a tankönyvek szakmai tartalmára koncentrálnak, az adott pedagógiai programra, a módszertanra és a marketingre. Mindennek legszembe-tűnőbb következménye az lett, hogy a mai gyerekek számára az állampolgári ismeretek tankönyvnek nincs nagyobb értéke, mint elődeik számára az imakönyvnek, azaz megvesszük, de ritkán lapozunk bele. Egy olyan korban, amelyben az iskolába vetett bizodalom mind gyengébb lábakon áll, a tankönyvek tanévkezdéskor történő beszerzésének a rítusa nem lenne egyéb, mint egyfajta tiszteletadás a fogyasztói társadalom előtt.

Paolo Bianchini

Az oktatástörténet tanára a Torinói Egyetemen

Fordította: Forgács András

Hoffmann: a mindent eluráló piac lerombolása volt a cél

Hiller István (MSZP) október 21-én a parlamentben arra hívta fel a figyelmet, hogy másfél hónappal a tanév kezdete után még egy sereg iskolában rengeteg diáknak nincs tankönyve. Ez nem egy hiba, nem egy kis részletkérdés, leromboltak egy jól működő piacot, se jobbat, se újat nem tudtak helyette teremteni – jelentette ki az ellenzéki képviselő, aki szerint ennek kárát a diákok, a szülők és a pedagógusok látják. Azt mondta, olyan iskolákról is hallott, ahol 500-ból 170 gyereknek nincs tankönyve, ezért fénymásolnak, annak költségét pedig felszámolják a Klik-nek.

Hoffmann Rózsa, az Emmi köznevelési államtitkára elismerte, hogy lerombolták a piacot, de – folytatta – ez is volt a céljuk, ugyanis a kormány azon az állásponton van, hogy a mindent eluráló piac helyett az állami szerepvállalást kell növelni, ezért a könyvterjesztést egyetlen központi vállalatra bízták. Szerinte ezzel átláthatóbbá válik a tankönyvellátás. Elmondta, hogy a könyvtárellátó naponta küld jelentést, ez alapján jelenleg 2 ezerlekes az elmaradás a tankönyvek kiszállításánál.

Forrás: MTI, Gazdasági Rádió

SÚLYOSABB PROBLÉMA, MINT GONDOLNÁNK

Kutatás a gyermekeket veszélyeztető társadalmi problémák megítéléséről

Minden második ember szívesen támogatná a gyermekétkeztetést, ha tehetné – többek között ez derül ki a Gyermekétkeztetési Alapítvány és a KutatóCentrum januári online villámkutatásából. A pedagógusok Lapja arra kereste a választ, mi történt azóta?

A legtöbb felnőtt azt gondolja, hogy ma Magyarországon a szegénység veszélyeztető leginkább a gyermekeket, de azzal már nincsenek tisztában, hogy ez a szegénység akár a gyermekek éhezését is jelentheti. Az viszont pozitív, hogy minden második ember szívesen támogatná a gyermekétkeztetést, ha tehetné! – többek között ez derül ki a Gyermekétkeztetési Alapítvány és a KutatóCentrum online villámkutatásából. Sajnos a félelmeknek valóban van alapjuk, hiszen a becslések szerint ma Magyarországon 30-40 ezer gyermek éhez, további több tízezer kisgyerek nem jut megfelelő minőségű táplálékhoz (zöldség, gyümölcs, hús és tejtermékek). Ez utóbbi élethelyzetet nevezzük minőségi éhezésnek, a lakosság közel 40 százaléka él a létminimum alatt, így nincs pénzük még az elemi szükségleteikre sem. Sajnos a szegénység a gyermekeket is egyre jobban érinti, de ennek ellenére sokan úgy gondolják, hogy a valódi éhezés csak a harmadik világ és a fejlődő országok problémája. A Gyermekétkeztetési Alapítvány éppen emiatt szeretné felhívni a figyelmet a gyermekéhezés problémájára, ennek kapcsán a KutatóCentrum egy online villámkutatást végzett a felnőtt lakosság körében, amelyben a gyermekeket veszélyeztető társadalmi problémákat vizsgálták, illetve rákérdeztek arra is, hogy az emberek milyen ügyeket támogatnának szívesen.

A megkérdezett 1766 felnőtt közül közel minden második ember (46 százalék) egyértelműen a szegénységet jelölte meg a gyermekeket leginkább fenyegető veszélynek. Ugyanakkor a szegénység mértékével nem nagyon vagyunk tisztában, hiszen csak 12 százalék válaszadó gondolta úgy, hogy a gyermekéhezés valóban fontos, élő probléma manapság is Magyarországon. Még a médiából áradó erőszakot és a szenvedélybetegségeket is többen tartották elsődleges veszélyességi tényezőnek, mint az éhezést. A kutatásból kiderült, hogy a férfiak és nők véleménye eltér egymástól: bár mindkét csoportban legtöbben a szegénységet gondolják a legnagyobb veszélynek (50 és 42 százalék), ami befolyásolja a gyermekeink életét, de konkrétan az éhezést a nők 16, a férfiak mindössze 9 százaléka jelölte meg.

Úgy tűnik, hogy a válaszadók még vi-

szonylag pozitívan mérték fel a szociális helyzet súlyosságát, hiszen a 2010-es jövedelmi elemzések szerint az országban 3,7 millió ember él a létminimum alatt, és egyre többen kényszerülnek arra, hogy a család étkezésén spóroljanak, a becslések szerint közel 40 ezer gyerek nem kap elegendő enni.

A kutatásban részt vevők közül többen is megosztották szomorú, személyes tapasztalataikat: „Nem egy családról tudom, hogy a gyerekek reggel és este nem kapnak otthon enni, mert nincs mit... És hétvégén, valamint az iskolaszüneti napokon is alig esznek valamit.” Mások elmondása szerint: „Vannak olyan gyerekek, akik csak akkor esznek főtt ételt, amikor az iskolában vannak, de olyanok is, akik csak akkor esznek bármit, amikor iskolába mennek.”

S bár a gyermekéhezést csupán minden tizedik válaszadó vélte elsődleges veszélyességi tényezőnek, az pozitív, hogy felnőttek fele szívesen támogatná a gyermekétkeztetést, ha tehetné. A támo-

gatandó ügyek között az első helyen a beteg, rákos gyermekek segítése végzett, a megkérdezettek 76%-a segítene a beteg kicsikén. A második helyen tehát a gyermekétkeztetés áll, a felnőttek 55%-a adományozna erre a célra. A bűnözés, és a családon belüli erőszak megszüntetéséért a válaszadók közel fele (47%) tenne valamit, a hajléktalanok helyzetének támogatása tíz megkérdezettből háromnak szívügye. Érdekes, hogy a hölgyek jóval nagyobb arányban nyújtanának segítséget a beteg és éhező gyerekeknek, míg a férfiak körében az átlagnál többen támogatnák a bűnözés megszüntetését.

A Gyermekétkeztetési Alapítvány bízik abban, hogy a gyermekéhezés problémáját egyre többen ismerik fel mind a vállalatok, mind a magánemberek közül Magyarországon is, így egyre több kisgyereknek adhatnak enni programjaikon keresztül.

(forrás: Élelmiszer Online)

Mi történt azóta?

Az MSZP azt követelte a kormánytól, hogy hozza nyilvánosságra a létminimumadatokat. *Korózs Lajos*, a szocialista párt elnökségi tagja július 7-i sajtótájékoztatóján emellett a gyermekéhezés felszámolását ígerte arra az esetre, ha a szocialisták kormánya jutnak.

Az Együtt-PM szerint a stadionok építésére szánt pénzeket a gyermekéhezés felszámolására kellene fordítani.

A kormány 2,4 milliárd forintos szociális gyermekétkeztetési programjában összesen 110 ezer rászoruló gyermek jut napi egyszeri meleg ételhez a nyári szünetben – közölte *Kocsis Máté*, a Fidesz kommunikációs igazgatója.

A jövő évi büdzsében közel ugyanannyi állami támogatás jut az önkormányzatok szociális juttatásaira és ellátásaira, mint az idén, jelentősebben egyedül a gyermekétkeztetés támogatása növekszik.

A gyermekétkeztetés feladatainak ellátására még további tízmilliárd forint kellene jövőre, nyilatkozta a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének (TÖOSZ) elnöke, *Schmidt Jenő*, a Világgazdaság Önkormányzatok 2014 – A nagy változások következményei című október 17-i konferenciájának egyik előadója a vg.hu-nak. „Továbbra sem megoldott azonban a gyermekétkeztetés feladatköre, hiába emelkedett az erre szánt összeg 5,6 milliárd forintra” – hangoztatta Schmidt. Úgy vélte, hogy a 100 százalékosan (102 ezer forint értékben) és az 50 százalékosan térített étkeztetési költségek nagy átlagban kiegészítik egymást, mivel többnyire a 100 százalékosan támogatott gyermekek költségeit ki kell egészíteni az önkormányzatoknak. „A nem támogatott gyermekek étkeztetési díjaiban azonban a térítési díj csak a nyersanyagot fedezi, a rezsiköltség az önkormányzatoknál marad” – mondta Schmidt. Főleg azokon a településeken okoz ez gondot, ahol sok az ellátandó gyermek, s van közép- és általános iskola, óvoda és bölcsőde is, és közöttük sok a bejáró gyermek más településekről. Az ételáraknak mintegy 60 százaléka a rezsiköltség. Schmidt szerint például egy 700 forintba kerülő ebédből 300 forintot térít a szülő, a többi pedig az önkormányzatok költsége.

OKTATÁS ÉS MUNKA

Párbeszédre van szükség a vállalatok és a képzőintézmények között

Hogyan hozható összhangba az oktatási intézmény által nyújtott tudás a vállalati igényekkel? Milyen elvárásoknak, kihívásoknak kell megfelelniük a leendő munkavállalóknak? Milyen problémákkal kell szembenéznie a keresleti és a kínálati oldalnak? – többek között ezekre a kulcsfontosságú kérdésekre igyekezett választ keresni az Oktatási Hivatal által szervezett, Az oktatás és a munka világának kapcsolata című pódiumbeszélgetés október 10-én.

„Az egyik legfontosabb dilemma a gazdaság és az oktatás kapcsolatát illetően, hogy miként tud a két rendszer együttműködni, hiszen a gazdaság rendkívül gyorsan változik, az oktatási rendszer azonban merev ciklusokhoz kötött, rugalmatlan rendszer” – mondta *Bánki Horváth Mihály*. A Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének délföldi szakképzési koordinátora hozzátette: a két szféra közti szakadékok az is mélyíti, hogy a gazdaság igényt tart a formális képzés szerkezetébe és tartalmába való beavatkozásra, melyet az oktatási szféra nehezen fogad el. Bánki Horváth Mihály szerint a kínálati oldal számára problémát jelentenek a korai iskolaelhagyók, akiket felzárkóztató programokkal igyekeznek bevonni a foglalkoztatásba, illetve komoly gondot okoz a szakképzésben a fiatalok felsőfokú végzettségek megszerzése miatti elvándorlása – azaz a fiatalok többsége diplomát szeretne szerezni ahelyett, hogy a szakképzést választaná –, és az is, hogy olykor nehezen feleltethetők meg a jelentkezők készségei, képességei, szakmai tudásanyaga a betölteni kívánt munkaköröknek.

A szakképzési koordinátor úgy véli: az elsődleges cél a két szféra számára a konszenzusra törekvés, illetve a képesítések körének és tartalmának folyamatos karbantartása az oktatás alapvető újragondolása nélkül. Lehetséges megoldásként említette az élethosszig tartó tanulást, melynek kormányzati támogatásra van szüksége, illetve a képzés területén indokolt lenne a szemléletváltás, azaz alkalmazhatóbb tudást kellene nyújtaniuk az intézményeknek, és egyre inkább a tanulási eredmények alapú megközelítés irányába kellene haladni.

A felvezető előadást követően a pódiumbeszélgetés résztvevői vitatták meg az előadásban feltett kérdéseket, illetve, hogy ki mit tudna kezdeni most korábban megszerzett végzettségével. *Farkas Judit*, a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karának ügyvivő szakértője gyógytestnevelőként úgy véli, ma is megállná a helyét, hiszen szilárd alapjai vannak a szaknak, a hagyományos tanárképzési

pillérek ma is megtalálhatók a szakképzési struktúrájában. *Köllő János* közgazdász, az MTA tudományos tanácsadója kiemelte: a corvinusos diplomát ma is „eszi a piac”, bár hamar fény derülne a hiányosságokra. *Lados Tibor*, a Mátrai Erőmű humán erőforrás-igazgatója szerint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem pályakezdő építőmérnökei – hiszen ő is ezen a szakon végzett – gyorsan el tudnak helyezkedni ma is, nincs okuk aggódni, ahogy ő se tenné, ha most ismét pályakezdő lenne. *Szabó Gábor*, a Szegedi Tudományegyetem rektora, aki fizikusként végzett, hangsúlyozta: az egyetemen csak az alapokat szerezte meg, és azóta is, hogy végzett, folyamatosan tanul valami újat. Bánki Horváth Mihály jogászként a „hogyan tanulást” sajátította el, és csatlakozva Szabó Gáborhoz, ő is úgy véli, a formális tudás jó alapokat adhat, de a gyakorlat szerepét nem lehet eléggé aláhúzni.

„Ami ma Magyarországon és Európában folyik, az élethalálharc. Az elmúlt években Európa 7 millió munkahelyet veszített, miközben Ázsia 27 milliót nyert. Ha a képesítéseket, magát az oktatást nem fogalmazzuk újra, a veszteség tovább nőhet” – hívta fel a figyelmet *Lados Tibor*. Ez az újrafogalmazás időről időre megtörténik, „rengeteg mindenbe belekezdünk, de semmit sem csináltunk végig – éppen ezért elvesztegetettnek érzem az elmúlt több mint két évtizedet” – mondta *Szabó Gábor*. Csatlakozva a rektorhoz, Bánki Horváth Mihály is hangsúlyozta: nagyon fontos a szerves építkezés, akár egy rossz oktatáspolitikát is jobb folytatni, mintsem mindig újba kezdeni, hiszen ahhoz, hogy 20 év múlva meg tudjon erősödni a társadalom, a következetesség elengedhetetlen.

Lados Tibor a gazdaság és az oktatás világának összekapcsolását érintően megjegyezte: a szakképzési hozzájárulás nagyban segítette a cégek és az iskolák együttműködését, csakhogy ez 2011 óta már nem működik olyan jól. Köllő János ehhez kapcsolódva közölte: amerre jelenleg a szakképzés halad, teljesen elhibázott irány. *Lados Tibor* hozzátette:

meg kell mutatni a 8–14 éves gyerekeknek a vállalkozásokat, ennek egyik eszköze, ha az általános iskolai képzésbe beépítik a vállalkozói készségek oktatását. A másik módja, ha testközelből, belülről ismerik meg a diákok a cégeket – ahogy *Lados Tibor* fogalmazott –, például úgy, hogy fénymásolnak vagy kávéfőznek. „Ezt elősegítendő a Mátrai Erőmű technikatemetek igyekeznek ajándékozni, ahol gyakorlati ismereteket szerezhetnek a diákok” – fűzte hozzá a humán erőforrás-igazgató. „A gyerekek elszakadtak a való világtól, a manualitás teljesen hiányzik a magyar iskolarendszertől” – vélekedett *Szabó Gábor* rektor *Lados Tibor* szavaira reagálva. Bánki Horváth Mihály szerint mindenekelőtt az alapkészségek stabilizálása lenne fontos, és a még több tudásanyag megszerzése. A felsőoktatás szféráját felvilágosítva *Szabó Gábor* kiemelte: párbeszédet kell folytatniuk a vállalatokkal és az egyetemekkel, és a képzések tartalmát illetően is folyamatos egyeztetésre van szükség. A rektor megemlítette: ezt egyre nehezebben tudják megtenni, hiszen a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságban (MAB) jelentős mértékben csökkent a vállalkozói szféra képviselője, így nincs túl sok beleszólásuk a képesítési kimeneti követelmények (kkk) kidolgozásába. Holott az lenne a kkk-k feladata, hogy tényleges információt tartalmazzanak a munkaadó számára arról, egy hallgató mit tudhat a képzése elvégzését követően. Mint kiderült: a vállalatok nem igazán ismerik a kkk-t, ám *Lados Tibor* megjegyezte: ha a partner egyetemek megismertetnék őket ezekkel, akkor szívesen alkalmaznák. *Farkas Judit* ehhez kapcsolódva megemlítette: az Egyesült Királyságban a párbeszédnek intézményi formája is van, hiszen létezik az angolszász Sectoral Skills Council, melynek feladata a vállalatok és a képzőintézmények összekapcsolása, közös anyagok kidolgozása. Magyarországon hasonló szervezet nem létezik, (alacsonyabb) más, jóval behatároltabb funkcióval működik az egyeztetés az Ágazati Párbeszéd Bizottságnak köszönhetően.

(Folytatás a 11. oldalon)

OKTATÁS ÉS MUNKA

(Folytatás a 10. oldalról)

A pódium résztvevői – habár különböző területekről érkeztek – egyetértettek abban, hogy a pályorientációra is nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. Ahogy Amerikában, nálunk is fontos lenne, hogy összeüljön a család, és együtt döntsenek a gyerek jövőjéről. „Muszáj megérteniük a magyar szülőknek és diákoknak, hogy a továbbtanulás komoly befektetés mind a munkát, mind pedig a pénzt illetően. Sajnos a magyar gyerekek nem elég tudatosak, sokan közülük azért választanak egy-egy szakot, mert a barátjuk is oda jár” – mondta a rektor. Lados Tibor ennek kapcsán megjegyezte: a divatszakmák esetében szükség volna megnézni a készségeket, a rátermettséget, illetve hasznos lenne az is, ha a szülők kapnának egy leírást például egy munkapszichológustól arra vonatkozóan, hogy mire képes a gyermekük.

„Szerintem arra kellene teleni a gyereket, ahol nagy valószínűséggel sikerélménye lehet – így csökkenteni lehetne a kihulók számát, hiszen ez a legnagyobb probléma” – vélte a rektor.

Arra a kérdésre, hogy az oktatás átalakítása jelenleg milyen irányba halad, Köllő János azt válaszolta: sajnálatos, hogy szakértőket nem kérdezik meg a döntéshozók, mielőtt határoznak. Farkas Judit úgy vélte, a közoktatás jól vette az akadályokat, ám a felsőoktatás terén vannak még kiaknázatlan tartalékok, az eszközök bevezetéséhez azonban több állami segítségre lenne szükség.

Az Oktatási Hivatal még két pódiumbeszélgetést szervez az oktatás és a munka világának kapcsolatáról: a második rendezvényt november 26-án, a harmadikat pedig december 17-én tartják meg. További információ az Oktatási Hivatal honlapján lesz elérhető.

Forrás: edupress. hu

FIATALKORI MUNKANÉLKÜLISÉG

A reményvesztett új generációk problémája nem új keletű

Mindenki számára közismert tény, hogy ma Magyarországon és az Európai Unióban a fiatalok számára komoly kihívást jelent a munkába állás. Nemcsak a munkaerő-piaci nehézségekkel kell szembenéznük, hanem a velük szemben támasztott elvárásokkal is. Azok a szerencsések, aki a hiányszakmák valamelyikével rendelkeznek – mint az informatikusok, orvosok, mérnökök –, szinte azonnal találnak állást, a „többiek” azonban hamar eléri az első sokk.

Feltétel a többéves tapasztalat

A vállalatok elvárják a jelentkezőktől a folyékony nyelvismeretet, a szaktudást, a számítástechnika magas szintű ismeretét, a többéves szakirányú tapasztalatot. Itt kezdődik a fiatalok egyik fő problémája. Ma hazánkban a vállalatok által elvárt szakmai gyakorlat megszerzése lehetetlen. A szakközépiskolákban egy-két hetes szakmai gyakorlatokról beszélhetünk, a felsőoktatásban pedig egy-négy hónap gyakorlatról. Ezen a téren a szakmunkásképzők állnak a legjobban az iskolai és egyéb műhelyekben megszerzett több hónapos szakmai gyakorlatokkal. A főiskolások maximum négyhavi gyakorlata jelentéktelennek tűnik, hiszen jól tudjuk, hogy az elmélet és a gyakorlat sokszor kőszőnő viszonyban sincs egymással. A vállalatok sem feltétlen engedik a gyakornokoknak a belső ügyekbe való betekintést, így a gyakorlaton töltött idő gyakran csak súrolja az igazán szakmai jellegű feladatokat.

A fiatalok ekkor szembesülnek azzal, hogy bár egy jó diploma vagy szakmai végzettség van a kezükben, mégis alig találnak a szakmában olyan álláshirdetést, amelynek teljes mértékben megfelelnek. A követelményeket nem tudják teljesíteni, hisz tapasztalatot munka nélkül nehéz megszerezni. Ennek ellenére minden helyre, ami végzettségüknek és elvárásainak megfelel, elkezdnek pályázatokat küldeni. Ekkor éri őket a második csalódás. A vállalatok részéről szinte alig kapnak visszajelzéseket: az idő telik, az elküldött önéletrajzok száma pedig nő. A fiatalok nem értik, hogy miért nincs válasz, és miért nem találnak munkát. Ekkor a társadalmi környezet nyomására és a maradék remény birtokában jelentkeznek a Munkaügyi Központban.

Munkaügyi Központ – semmi értelme?

A Munkaügyi Központtól a fiatalok állást várnak, de sajnos hamar rájönnek, hogy erre ott sem nagyon számíthatnak. A központ a regisztráció után először álláskereső tájékoztatást ad, ahol egyes korcsoportú és végzettségű embereknek mutatják be, hogyan kell az interneten állást keresni. A fiatalok, akik az internet világában nőnek fel, ezt a részt feleslegesnek és értelmetlennek tartják. A központ a következő lépésben ingyenes oktatásra küldi a munkanélkülieket, ami lehet szakmai, nyelvi és informatikai is. Legyünk őszinték, azok a fiatalok, aki eddig tanultak, és most már dolgozni szeretnének, nem ülnek vissza jó kedvvel az iskolapadba. Ekkor érkeznek el a mélyponthoz. Egyrészt ott a társadalmi elvárás, hogy dolgozzanak, és ne a szülei tartsák el őket, másrészt ott a saját maguk vágya, hogy bizonyítsanak, és elérjék céljaikat és álmait. Így jutnak el lassan oda, hogy már bármilyen állást képesek elfogadni. Ennek eredményeképpen pedig akadnak, akik sose térnek vissza az iskolapadban megszerzett szakmájukhoz.

Forrás: profession.hu

MERRE TART AZ EURÓPAI UNIÓ?

Az unióban van olyan tagország, mely jó úton jár a megoldás felé. A duális szakképzési rendszerekben, mint amilyen Németországban és Dániában működik, az iskolai és a munkahelyi képzést egyszerre alkalmazzák. A munkahelyi képzés kötelező része az oktatásnak. A hét első vagy második napján formális oktatásban vesznek részt a tanulók, míg a többi napot vállalatoknál töltik, munkaviszony keretében foglalkoztatják őket. Ez a rendszer segít a fiataloknak a munkatapasztalat megszerzésében, és ezáltal egy állás mihamarabbi megszerzésében is.

Franciaországban a „Cselekvés a fiatalokért” program elve alapján a gyakornokok felvételét támogatják az egyes vállalatoknál, a felvett gyakornokok után egy évig nem kell megfizetni a társadalombiztosítást. Az Egyesült Királyságban 1998-ban vezették be a „Fiatalok New Deal”-jének nevezett, a pályakezdők foglalkoztatását elősegítő programot. Célcsoportja azok a fiatalok, akik hat hónapon keresztül, folyamatosan munkanélküli-segélyt kapnak. Az első négy hónapon keresztül személyes tanácsadó foglalkozik a munkakeresővel, melynek során egyéni tervet dolgoznak ki a mihamarabbi elhelyezkedés céljából. Négy hónap elteltével azok, akik nem találnak állást, négy lehetőség közül választhatnak: vagy a támogatott munkát választják, vagy a teljes idejű oktatásban és képzésben való részvételt, vagy önkéntes munkát vállalnak, vagy egy környezetvédelmi különítménynél vállalnak munkát. A fiatalok szerint a program sikere a személyes tanácsadóval való konzultációban rejlik, valamint az is fontos, hogy az embereket nem kényszerítik bele olyan állás elfogadásába, melyet nem éreznek magukénak.

(Folytatás a 12. oldalon)

MERRE TART AZ EU?

(Folytatás a 11. oldalról)

A németországi és dániai program proaktívan cselekszik, hisz már az oktatás során gondol a fiatalok elhelyezkedési akadályaira, és előrelátóan cselekszik, hogy az elhelyezkedést akadályozó problémákat legyőzze. A francia és a brit megoldás, bár hatékonyan, de reaktívan cselekszik – hazánkhoz hasonlóan –, hiszen a már végzett fiatalok elhelyezkedését támogatja.

Spanyolország, Portugália és Görögország úgy döntött, hogy a német és dán utat kívánja követni, és az oktatás átalakítását választja a magas fiatalkori munkanélküliség kiküszöbölésére. Jelenleg hazánk elsősorban a reaktív úton halad, és a vállalatok támogatásával kívánja csökkenteni a fiatalkori munkanélküliséget. Ilyen program a munkáltatók szociális hozzájárulási adókedvezménye, amit a 25 évnél fiatalabb, első munkahelyes pályakezdők után vehetnek igénybe a vállalatok. Ez abból áll, hogy nem kell a szakképzési hozzájárulást megfizetni a foglalkoztatás első két évében a 25 év alatti, legfeljebb 180 nap munkaviszonnyal rendelkező pályakezdő munkavállalók után. Hazánk emellett csatlakozott az Európai Unió „Ifjúsági garanciaprogram” elnevezésű kezdeményezéséhez, melynek célja, hogy a fiataloknak az iskola elvégzése után vagy az előző munkahely megszűnését követően, négy hónapon belül az Állami Foglalkoztatási Szolgálat valamilyen lehetőséget ajánljon fel, ami lehet állás, gyakornoki munka vagy továbbképzési lehetőség.

Mindezek mellett hazánk is felismerte, hogy nemcsak a már munkanélküliséggel küzdő fiatalokkal kell foglalkozni, hanem a jövő nemzedékével is. Emiatt idehaza is elindult az oktatás átalakítása, hogy a fiatalok minél több gyakorlattal rendelkezzenek az iskola befejezésére, és a szaktudásuk a piaci igényeknek megfelelő legyen. Ennek egyik alapja, hogy a kormány különböző hazai és uniós pályázatok segítségével igyekszik a vállalatok számára vonzóvá tenni a gyakornokok alkalmazását, úgy, hogy bér- és járuléktámogatást nyújt számukra, továbbá az új munkahely tárgyi feltételeinek kialakítását is támogatja. Az oktatás átalakítása azonban nem történhet meg egyik napról a másikra.

Mikó Eszter

humánpolitikus, emberierőforrás-
tanácsadó hallgató Forrás: HR portál

KIDERÜLT, KIKBEN BÍZNAK A MAGYAROK

A befutók továbbra is a tűzoltók, a postások és a pedagógusok

A GfK Hungária a lakosság egyes szakmák iránti bizalmának mértékét 2013-ban újra felmérte. Arra a kérdésre, hogy „mennyre bízik meg Ön az alábbi szakmák képviselőiben, illetve az alábbi intézményekben?” tízből kilenc megkérdezett a tűzoltóknak, a postásoknak és a tanároknak/tanítóknak szavazott bizalmat. Ez utóbbi csoportban egyébként 2008-hoz képest (81 százalék) közel 10 százalékkal bíznak többben 2013-ban.

A lista 4–5. helyén az orvosok és a katonaság áll: nekik idén 84, illetve 79 százalék szavazott bizalmat, közel azonos arányban, mint a korábbi években, egészen 2008-ig visszamenőleg. A 74 százalékkal a 7. helyen végzett rendőrök iránti bizalom pozitív irányba fejlődött a válság kezdete óta, csakúgy, mint a környezetvédők (71 százalék) és jótékonyági szervezetek (62 százalék) irányában. Ez utóbbi csoport mintegy 10 százalékkal több válaszadót volt képes megnyerni magának az elmúlt öt évben.

Nőtt a bizalom a szakszervezetek felé

„Egyaránt nőtt a bizalom a szakszervezetek és a vállalatvezetők felé, így mindkét kör a bizalmi nyertesek közé tartozik” – mondta el Kozák Ákos, a GfK Hungária igazgatója, majd hozzátette, hogy e két szakma képviselőinek megítélése a számok tükrében gyakorlatilag teljesen kiegyensúlyozott, hiszen a válaszadók 51-51 százaléka szavazott nekik bizalmat. A papság továbbra is minden második (52 százalék), az újságírók pedig tízből három válaszadó bizalmára számíthatnak (34 százalék), az ő esetükben számottevő változás nem látható a 2008. évi adatokhoz képest.

Bizalmi veszteség: ügyvédek, bankszakma

Bizalmi veszteséget könyvelhetnek el az ügyvédek, akik felé bizalommal a 2008. évi 60 százalék helyett 2013-ban már csak a válaszadók 53 százaléka fordul. A reklám-szakemberekben és marketing-szakemberekben bízók aránya némiképp mérséklődött. Ugyanakkor feltehetőleg a gazdasági válság eredményeképpen bizalmi válsággal küzd a bankárszakma, akik a korábbi tízből öt válaszadó helyett idén mindössze tízből három megkérdezett bizalmát élvezik. A bizalmi lista legvégén a politikusok állnak, akiknek mindössze a megkérdezettek 16 százaléka szavazott bizalmat idén. Ez az eredmény – bármilyen alacsony – javulást mutat a 2009. és 2010. évben mért arányhoz képest, és gyakorlatilag visszaállt a 2008-as szintre (17 százalék).

Forrás: MTI

A DIPLOMA A VÉDELEM MUNKANÉLKÜLISÉG ELLEN

Az egyetemi, illetve főiskolai végzettség jelenti továbbra is a legnagyobb védelmet a munkanélküliséggel szemben, 2012-ben Németországban a diplomások mindössze 2,5 százaléka, míg a végzettség nélküli férfiak és nők 19 százaléka volt munkanélküli – derül ki a nürnbergi Munkaerő-piaci és Szakmai Kutatóintézet tanulmányából.

A Nyugat- és Kelet-Németország közötti különbségek ugyanakkor jelentősek: míg 2012-ben nyugaton az alacsony képzettségűek 17,3 százalékának nem volt munkája, addig keleten arányuk a 30 százalékot is elérte. Ezzel szemben a Kelet-Németországban élő diplomásoknak csupán 4,1 százaléka volt munka nélkül. A szakmunkás-végzettségűek esetében is kisebb a munkanélküliség kockázata: az elmúlt évben 5 százalékuknak nem volt munkája. Nyugat-Németországban az arány 3,9, Kelet-Németországban pedig 8,7 százalék körül mozgott.

A német munkaügyi hivatal (BA) szerint a számok egyértelműsítik azt, hogy milyen fontos a jó szakképzés. Enzo Weber munkaerőpiac-kutatással foglalkozó szakember szerint a kevésbé képzett nők és férfiak munkához jutási esélyei a jövőben tovább csökkenhetnek.

Forrás: MTI

„RENDEZNI VÉGRE KÖZÖS DOLGAINKAT”

A magyarság és a szomszéd népek legkiválóbb alkotóművészei a humánumra esküdtek fel

Idősebb dr. Csákvári József magyar és történelem szakos címzetes vezetőtanár azt mondja, minden nép, minden kultúra és minden művészeti ágazat kapcsolódik, végső soron csak egy nagy összemberi művészet létezik, amit a műelemzés eszközével be lehet mutatni. Eddig 34 kötete szól erről, és ha 82. életéve, ereje és a sors engedi, megszületik a 35. is. Mindebben alapelve, a politikán túlemelkedő humanizmus mozgatta. Hazafi és európai egyszerre. Úgy gondolja, ha megismerjük magunk és szomszédaink művészetének egységét, megértjük egymást, és így békében élünk majd egymás mellett. A Párhuzamok Magyarország és a szomszéd országok történelmében és művészetében című kötetet fiával, ifj. Csákvári Józseffel együtt jegyezték. A tanulmányok és összehasonlító műelemzések mottójául József Attila sorait választották: „... Rendezni végre közös dolgainkat / ez a mi munkánk...” Az alábbiakban ebből idézünk részletet.

Bevezetés

A történelem a konfliktusok és a harmóniák nyugtalan és örök folyamatában tör utat és halad előre.

Ha mi, európaiak széles, évezredes panorámaképet vizionálunk a kontinensünk történelméről, akkor az európai népek, nemzetek konfliktusainak szinte kiismerhetetlen, végtelen szövedékéből megszületett új harmóniát, az Európai Uniót pillantjuk meg. Melynek egyik feltétele, előkészítője volt a francia–német megbékélés.

S ha e roppant történelmi magaslattól egy szűkebb térségre, Európa középső térségére tekintünk, talán még bonyolultabb, szinte kibogozhatatlanabb, ezeréves konfliktusokat érzékelünk.

Megvalósult-e a XXI. században, Európa közepén a népek közötti megértés, a harmónia? A magyarok és a szomszéd népek között? Valamit oldódott-e a sokféle ellentét, érdek, előítélet, félreértés, nyers erő és önzés magyarok, románok, szlovákok, csehek, osztrákok, horvátok, szerbek, németek és más nemzetek között? Javult-e a helyzet azután, hogy ezeknek az országoknak egy csoportja már az Európai Unió tagja lett?

A zseniális magyar gondolkodó és költő, József Attila A Dunánál című költeményének magaspontján fogalmazta meg a dunavölgyi népek évezredes egymásra törését, küzdelmeit egy roppant költői vízióban:

»A világ vagyok – minden, ami volt, van:
a sok nemzedék, mely egymásra tör.
A honfoglalók győznek velem holtan
s a meghódítottak kínja meggyötör.
Árpád és Zalán, Werbőczy és Dózsa –
Török, tatár, tót, román kavarog
e szívben, mely a múltnak már adása
szelíd jövővel – mai magyarok!...«

A költemény végén jelölte meg a költő a dunavölgyi népek követendő útját, a megbékélést, a harmóniát, a közös dolgok békés, értelmes rendezését.

De ne feledjük, hogy ez az 1936-ban íródott mű az I. világháború és Trianon után keletkezett, mély válság után egy jó évtizeddel és a fenyegető II. világháború előtt három évvel vázolta fel a teendőket. Lehetett még csak álmodni is a magyar és a

nem-magyar népek között a megbékélésről a trianoni országcsönkítés után, a nacionalizmustól mérgezett légkörben?

Csak egy hatalmas perspektívában gondolkodó, humanista költő jelölhette ki szinte egy évszázadra előre a feladatot, a dunavölgyi népek megbékélését. Csak ez a nagy lélek volt képes a napi, kínzó, gyűlölködő légkörben kimondani azt a célt, amelyet most, a XXI. században is követnünk kell:

»A harcot, melyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk, és nem is kevés...«

Ma, a XXI. század elején is naivitás arra gondolni, hogy a térség nemzetei rendezték a „közös dolgokat”. Elég itt csak utalni a nemrég lezajlott, véres délszláv térségi konfliktusra.

Hihetetlenül sok gazdasági, politikai, nemzetiségi, kulturális és pszichológiai- lelki feladatot kell elvégeznünk ahhoz, hogy megvalósítsuk azt a tartós, emelkedett megbékélést, amelyet a francia–német együttműködés jelképez Európában.

Európa közepén ebben a közeledési, megbékélési folyamatban minden itt élő népek részt kell vennie. Talán a dunavölgyi népek kulturális-művészeti értékeinek párhuzamos bemutatásával, elemzésével lehetne a vázolt feladatot elkezdni.

Az alábbiakban szeretnénk felhívni a figyelmet könyvünk eszmei tartalmának néhány csomópontjára.

Könyvünk elején vázlatosan bemutatjuk az Európa középső térségében élő népek történelmét, amely már önmagában is hatalmas hiányt pótol, hiszen – valljuk be – nem ismerjük vagy csak felületesen értesültünk a szomszédaink történetéről. A kötetnek ez a részlete is érzékelteti, hogy a térségbeli népek történelme a konfliktusok és az időleges megbékélések szakadatlan folyamata. Pozitív tény, hogy a térség kis nemzetei időnként közös küzdelmet, harcot folytattak a nagyhatalmak hódításaival szemben. Példaként említhetjük a térség népeinek összefogását a hódító török ellen. De ezeknek a kis népeknek kapcsolata

időnként súlyos konfliktusokat mutatnak. Gondoljunk például arra, hogy a Magyarországot súlyos csapásként érintő trianoni országcsönkítés élesen szembeállította a magyarságot a szomszéd népekkel.

Könyvünk túlnyomó részében a magyarság és a szomszéd népek művészetének párhuzamait mutattuk be. Ez talán szokatlan, újszerű megközelítése e témakörnek mind eszmei-politikai, mind tudományos értelemben. Talán elsőnek tárjuk a magyar – és remélhetőleg a külföldi – közönség elé a dunavölgyi népek történelmének és művészetének párhuzamait, hasonlóságait.

Milyen eszmei, politikai, kulturális haszon származhat az említett művészeti párhuzamok elemző bemutatásából? Az alábbiakban erre próbálunk válaszolni.

Kötetünkben a történelmi és a művészeti párhuzamokkal a térségben élő magyar, osztrák, cseh, román, német és más nemzetek sokmilliónyi polgárával azt a pozitív élményt, magasabb rendű értéktudatot szeretnénk meggyökereztetni, hogy a dunavölgyi népek pótolhatatlan, eredeti, sajátos, szellemi-művészeti értékek tömegét hozták létre, amelyek az európai és a világkultúrát gazdagították.

A párhuzamos műalkotás-elemzések azt is tudatosítják a különböző nemzetek olvasóival, hogy egyformán értékesek a saját nemzeti műalkotásai és a szomszéd népek által létrehozott művészi értékek.

Példák a kötetünkben:

– A lengyel Bem József mint szabadsághős a magyar művészetben (Petőfi, Ék Sándor, Istók János)

– Husz János történelmi jelentőségű alakja Németh László drámájában

– Lénau Pusztai csárda című költeményének és Munkácsy Mihály Vihar a pusztán című festményének összehasonlítása

– Székely Bertalan: Zrínyi kirohanása című festményének elemzése

Ezek a párhuzamos műalkotás-elemzések abban is segítenének, hogy a tömegekben kialakuljon a Közép-Európa tudat, és ami még fontosabb, az Európa-tudat gondolati-érzelmi átélése. (Folytatás a 14. oldalon)

EGÉSZ ÉLETÉVEL NEVELT, TANÍTOTT

Emlékezés Sárközi Andornéra, Éva nénire (1922–2013)

Minden igaz pedagógus *Németh Lászlóval* együtt vallja, hogy „az emberek nevelhetők, s hogy taníthatók”. *Sárközi Andorné, Éva* néni igen sokunkat nevelt és tanított diákként, pedagógusként. Egész életén át ható példát adott, egy olyan új világot nyitott meg előttünk emberségben és tudásban, amelyet soha nem felejtünk. Pedagógusként és emberként is utánozhatatlan volt és leírhatatlan.

Nemrég ünnepeltük 90. születésnapját. Meglepődtünk azon, hogy milyen jól emlékszik mindenkire és mindenre. „Anyám, 33 éves igazgatói pályafutásom alatt egyetlen fegyelmet sem adtam” – mesélte. Élete nyitott volt, egész életével nevelt, tanított. Olyan ember volt, aki humorral, empátiával, tapintattal és bölcsességgel tudta elsimítani az óhatatlanul előforduló kisebb-nagyobb munkahelyi konfliktusokat. Akihez munkatársai, beosztottjai, de akár tanítványai is, mindig bizalommal fordulhattak, nemcsak szakmai, de emberi problémáikkal is.

Remekül értett a gyerekek nyelvén, tanítványaival szemben mindig következetes, szeretetteljes volt. Felismerte és elismerte a tehetséget, de mindig adott lehetőséget a hibák kijavítására is. Nem volt

olyan tanév, amelyben ne szervezett volna külföldi jutalomkirándulásokat a kiváló eredményeket elért tanulók számára.

Tartalmas és nehéz életpálya volt az övé. Miskolcon született 1922-ben, iskoláit is itt végezte. Édesapja, *dr. Fűrész Jenő* osztályvezető főorvosként dolgozott az Erzsébet Kórházban. Édesanyja, *Mezei Mária* három idegen nyelven beszélt, s törekedett arra, hogy átadja tudását gyermekeinek. A középiskola befejezése után, 1940-ben érettségizett, majd Budapesten az individuál pszichológusok Freud-kursusát végezte el, ezt követően 1943-ban fejezte be a tanítóképzőt Miskolcon. Kezdeti elképzelését, hogy gyermekpszichológus lesz, megváltoztatva úgy döntött, hogy a gyakorló pedagógus nehéz, de gyönyörű hivatását választja. Egyetemi tanulmányait Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte, itt szerzett diplomát. 1949-ben kapott pedagógusállást. 1952-ben lett az Óvónképző igazgatója, mely később gimnázium lett, azt követően szakiskola, mely *Kossuth Lajos* nevét viselte. A történelem vihára egész családját életét gyökeresen megváltoztatta. Szeretneinek többségét tragikus körülmények kö-

zött veszítette el. Életének szeretett társa volt férje, *Sárközi Andor* pedagógus, újságíró-főszerkesztő, akinek elvesztése után egyedül nevelte gyermekeit.

Pedagóguspályája során számtalan elismerésben részesült. Kiemelkedő nevelő-oktató munkájáért 1979-ben Apáczai Csere János-díjat kapott. Sokan tisztelték és szerették, Miskolc és a megye kulturális életének meghatározó szereplője volt, akinek véleménye mindig mérvadó volt. Miskolc városa 2008-ban Pedagógiai Díjjal jutalmazta. Legnagyobb kitüntetésnek ő mégis tanítványai szeretetét tartotta, akik közül többen az ő hatására, tanácsára választották a pedagógushivatást, és tanárként is szívesen jöttek vissza az alma materbe.

Mindannyiunk számára nehéz tudomással venni, hogy tartalmas, példaértékű élete immár emlékké formálódik. De mi soha nem felejtünk! Isten veled, Éva néni!

„...akik az igazságra tanítottak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok.”
(Dán 12, 1–3)

Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola nevelőtestülete (Miskolc)

„RENDEZNI VÉGRE KÖZÖS DOLGAINKAT”

(Folytatás a 13. oldalról)

A magyarság és a szomszéd népek művészetének párhuzamba állítása azt is érzékelteti, hogy az emberi szellem legmagasabb szintjén a magyarság és a szomszéd népek legkiválóbb alkotóművészei egyet gondoltak, egyet akartak: a humánus, a toleranciát, a népek barátságát, a szabadságot. Erre példa a kötetünkből:

– A magyar és a cseh kulturális kapcsolatok fényes fejezete: *Jan Komenský (Comenius)* európai jelentőségű pedagógiai kísérletei a sárospataki kollégiumban

Könyvünk – közvetett módon – elveti e térség kultúráját vizsgálva a faji, a nemzeti, a kulturális felsőbbrendűség gondolatát éppen azért, hogy párhuzamba állít értékes magyar és nem-magyar műalkotásokat, és az értéktudat szintjén cáfolja, hogy van kulturális értelemben szellemileg felsőbbrendű és alacsonyabb rendű nép ebben a térségben. Kötetünkben ezt a kulturális felsőbbrendűség eszmét azzal utasítjuk el, hogy a művészettörténetben mindegyik dunavölgyi nép művésze értékes, tösgyökeresen eredeti verset, drámát, zeneművet vagy festményt alkotott, s ezzel a sokszínűséggel járult hozzá a közép-európai és az európai kultúra gazdagításához. Például:

– *Richard Strauss* *Salome* és *Bartók Béla* *A kékszakállú herceg vára* című operájának összehasonlítása

Térségünk, Európa közepe nemcsak átadott, hanem kapott is Európa fejlett, nyugati országaiból eszméket, kultúrát, életformát. A kereszténység, a reneszánsz, a felvilágosodás, a liberalizmus, a modern konzervativizmus, a szociáldemokrácia és a nacionalizmus is Nyugatról terjedt el a térségünkben, s a művészi irányzatok is onnan érkeztek. Ezt

a nyugati hatást könyvünk rengeteg elemzése támasztja alá. Kötetünk műelemzései azt is bizonyítják, hogy a magyarság befogadó nemzet, amely elismeri a többi nép által létrehozott értékeket, sőt műalkotásokban állít örök emléket nem magyar származású, de derék magyar hazafiaknak bizonyult politikusoknak, művészeknek, hadvezéreknek, tudósoknak. Gondolhatunk itt a térségben és a történelmünkben nagy szerepet játszó horvát, lengyel, osztrák, szerb és cseh kulturális és történelmi személyiségekre (Zrínyi Miklós, Bem József, Komenský, *II. József* és mások). Ugyanakkor a könyvünkben szereplő számos magyar költő, zeneszerző, festő, filmrendező és politikus életműve bizonyítja, hogy a magyarság is hozzájárult nagy művészi értékekkel az európai és a világkultúra gazdagításához. Hozzávetőleg könyvünkben több mint száz jelentős magyar műalkotást elemzünk. Befejezésképpen e könyv sokrétű szempontjainak, elemzési módszerének újszerűségét kívánjuk bemutatni.

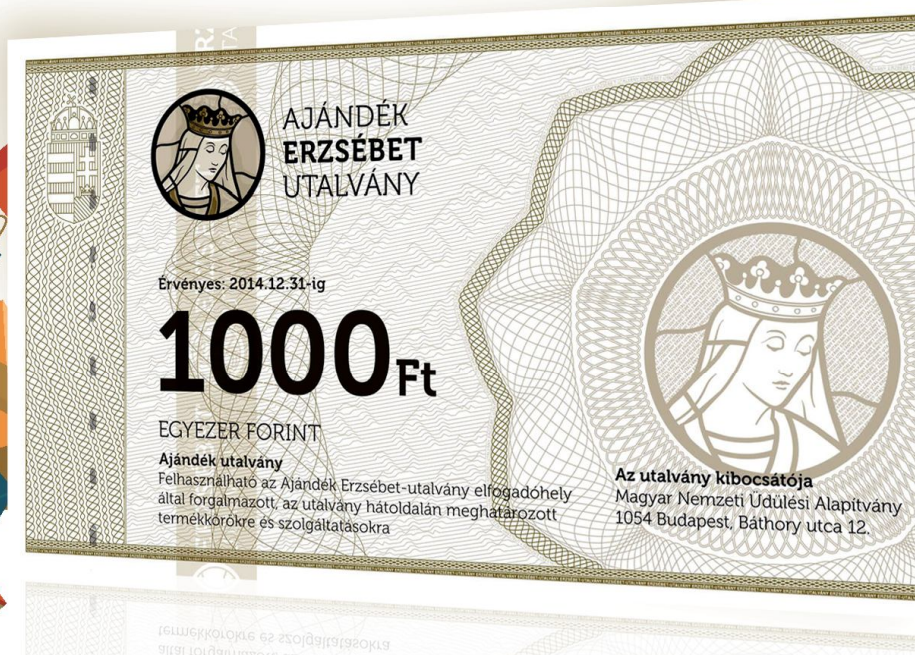
A kézirat megírását hosszú kutatómunka előzte meg, amely az európai és a magyar kultúra, a történelem, a művelődéstörténet és a művészeti ágak közötti kapcsolatok, kölcsönhatások feltárására irányult. A szerzők kutatásainak tárgya volt a közép-európai népek és a magyarság története, az irodalom, a képzőművészet, a színházművészet, a zene- és a táncművészet, a filmművészet »köztes területei«.

Modern megközelítéseink során a hagyományos műelemzéseket is meg kellett újítani. Eszmei szempont alapján a különböző művészeti ágakhoz tartozó alkotásokat vetettük egybe. A másik műelemző módszerünk a párhuzamos összehasonlítás, melyet a magyar és a nem-magyar műalkotások egybevetésekor használtunk fel.

ERZSÉBET UTALVÁNY CSALÁD

Gondolt már az év végi ajándékozásra?

Ajándék Erzsébet-utalvány már élelmiszerre is!

Motiválja Ön is dolgozóit év végén vagy jutalmazza üzleti partnereit és rendeljen Ajándék Erzsébet-utalványt!

Az aktuális elfogadóhelyi kedvezményekről honlapunkról tájékozódhat!

Rendelje meg most!

www.erszebetutalvany.hu

Szele Tamás

KÖNYVÉGETÉS HUNNIÁBAN

Hölgyeim, uraim, kedves barátaim, Magyarország végérvényesen az európai kultúr államok sorába lépett: most már nálunk is van nyilvános könyvégetés. Mégpedig ma este nyolctól tartják, „az ország minden pontján”, ahogy a felhívás fogalmaz. Igen, jól tetszettek olvasni, nem csalás, nem ámtás: azok, akik erre hajlamot éreznek magukban, ma este hamisítatlan, őseredeti, náci könyvégetésen vehetnek részt. A magyar szélsőjobboldal eltüzelte a könyvtárakat.

Vagyis csak tüzelni. De szépen, lassan, előbb-utóbb menni fog az nekik. Aki nem hiszi, járjon utána: a hungarista mozgalom honlapján, a kitaras.net-en olvasható a felhívás. Hát, erre azért a legtöbben nem számítottunk volna. Mert egy dolog a bakancsos-egyenruhás menetelés, mindennapos gyűlölködés, de a könyvégetés már valóban Hitler védjegye. Heine annak idején profetikus meglátással mondta: „Ahol könyveket égetnek, ott végül embereket is fognak” – el is égették 1933-ban a költeményeit, ahogy annak rendje. Amint elégették Erich Kästner könyveit is, a szerző szeme láttára. És égették az egész európai kultúrát Freudtól Remarque-ig, egyáltalán, mindent, amiben nem volt náci ideológia. Logikai alapon a szélsőjobboldalnak valóban felesleges az írott kultúra kilencvenkilenc százaléka, a maradék egyre meg azért van szükség, mert azt ők írták. (Nem is tenne ki egy egész százalékot a fasiszta eszmék jegyében fogant kötetek aránya.) Égtek a könyvmáglyák Németország terein, lobogtak a lángok, hamvadtak a kötetek. Most pedig rajtunk a sor, követjük a hitleri példát. Méghozzá önként és dalolva.

Miért pont most tartják a könyvégetéseket? A Kristályéjszaka évfordulója miatt. Igen, kérem, eleven, felnőtt, szabadlábbon tartózkodó magyar állampolgárok saját döntésük alapján megünneplik az európai történelem szégyenfoltjainak egyikét, és olyasmit tesznek, ami a közmegegyezés alapján európai kultúrember számára az egyik legnagyobb bűn. Sőt népszerűsítik is a programot, mintha csak barbecue-partyra invitálnák a nagyközönseget:

„2013. november 9-én támadást intézünk a sötétség erői ellen! Az ország minden pontján este nyolc órakor fellobbannak a lángok és a fény erejével folytatjuk harcunkat egy élhetőbb szebb világért! Legyél Te is az igazság harcosa! Barátaiddal, ismerőseiddel gyűjtsétek össze az életeteket mérgező tárgyakat, kiadványo-

kat és a Megtisztulás Éjszakáján hamvasztatok őket el! Erkölcstelen, pornográf füzetek, abortuszt népszerűsítő kiadványok, sovíniszta, gyűlölködő transzparensek és minden a cionista szellemiséget magán hordozó tárgy, vagy nyomtatvány semmisüljön meg! Eltüzeljük azokat a kiadványokat, tárgyakat, melyek népeinket, nemzeteinket becsméri, azokat múltjukban, kultúrájukban, erkölcsükben kiforgatják, megalázzák.

A felhívás szervezet független!

Bárki csatlakozhat, aki egyedül vagy barátaival, önállóan vagy szervezett keretek közt november 9-én este nyolc órakor a Megtisztulás Éjszakáján megsemmisíti a környezetében fellelhető, mindennapi életét mérgező tárgyakat, kiadványokat, az a fény harcosává válik! Tagja lesz annak az Isteni Hadseregnek, mely megtisztítja Földünket a fertőtől!

Mondjunk egy imát!

A sátán jelképeinek hamvasztása közben lehetőségeinkhez mérten jelenítsük meg a Nap szimbólumait! Minden résztvevő kérjen erőt, bátorságot és kitartást az előttünk álló szörnyű küzdelemhez!”

Aha, mondanák erre egyes mániásan türelmes polgártársaink, hát mi a baj ezzel? A pornográf kiadványok meg is érdemlik, a többi meg rá lehet bízni mindenkinek a saját értékítéletére – csak hogy az a pornográf, a cionista, az erkölcstelen vagy megalázó, amire a könyvégetők azt mondják. Thomas Mann is fognak ők égetni, ha találják, egyszerűen azért, mert a nagy elődök is égették. De régóta haragban vannak ők a könyvekkel: pár éve egy szélsőjobboldali publicista a kortárs magyar irodalom kötetekinek könyvtárából való ellopására és megsemmisítésére buzdította azokat, akik erre hajlandók voltak. Ilyenformán biztos, hogy ma este égnek fognak Kertész Imre, Esterházy, Spiró, Nádas Péter kötetei is. A lehetőségekhez mérten megjelenített napszimbólumok tövében – tetszik tudni, mi a napszimbólum ezen a virágnyelven?

A horogkereszt, nem egyéb.

És aki azt hinné, hogy ez egyedi jelenség, és a mostani, hihetetlenül elmérgesedett belpolitikai helyzetnek köszönhető, azt ki kell ábrándítanom: már évek óta égetik a könyveket a szélsőjobboldali csoportoskák a Kristályéjszaka évfordulóján. Titokban égetik, eldugott helyeken, erdőmező-pagonyban, csűr mögött – de égetik. Mint arról a Kultúrpárt beszámol, 2009-ben már megtartották a könyvek autodaféját, és azóta is ragaszkodnak a

hagyományhoz. Ők maguk idézik a Népszabadság 2011-es beszámolóját a honlapjukon:

„A szöveges és képes beszámolók alapján előző évben egyebek mellett pornólapokat, reklámkiadványokat, újságokat égettek el (Borsot, Blikket, Élet és Irodalmat, Hócipőt, Kiskegyedet, Népszavát). Könyvek is szép számmal tűzre kerültek: Marx, Engels és Lenin művei, egy zsűfrazsettekről szóló kötet, a Talmud vagy például az egyetlen magyar Nobel-díjas író, Kertész Imre regénye, a Sorstalanság. A lángokba dobtak olyan tankönyveket vagy történelmi ismeretterjesztő műveket is, amelyek bemutatták a náci rémtetteit, a zsidóüldözéseket.

Hegyi Szabolcs jogász, a TASZ (Társaság a Szabadságjogokért) munkatársa kérdésünkre elmondta, hogy a könyvégetés legfeljebb közigazgatási szabályokat – tűzgyújtási tilalmat – sérthet, de tartalmi szempontok alapján nem jogellenes. Közlése szerint mindez belefér a véleménynyilvánítás szabadságába, bármennyire is megütközést vagy felháborodást kelt.”

És valóban, tessék megnézni a tavalyi kollekciót, amit most egy éve fotóztattak össze:

Nem lehet semmit sem tenni ellenük?

De, lehet.

Magyarok, európaiak, polgártársak! Ne tűrjük az embertelen, méltatlan szertartást, ahol látjuk, akadályozzuk meg! Ha sokan vagyunk, könnyen megy, ha kevesen, éljünk ésszel, és ne erőszakoskodjunk: jobb, ha értesítjük a tűzoltóságot, ez ugyanis tűzrendészeti vétség. Bár minősülhet garázdaságnak is, mert alaposan megzavarja a köznyugalmat. Ne engedjük, hogy az oktan gyűlölet nevében elégsé a legértékesebb gondolatainkat! Lépjünk fel ellenük, fogjunk össze, ha mindenki hoz egy veder vizet, megtanulnak úszni, ha akarnak, ha nem. Az akciónak nincs megadott színhelye, ezért nem is lehet ellene demonstrálni – aki azonban meglátja, hogy erre készülnek, cselekedjék! Ha nem tehet többet, legalább hívjon rendőrt, hívjon tűzoltót. És mellel: tisztelt Katasztrófavédelem, nem kéne megelőzni az esetleges erdőtüzeket?

Itt tartunk.

Eddig, és ne tovább.

Ma este könyveket akarnak égetni.

Holnap este az emberek következnek.

Ha hagyjuk.

(A cikk 2013. november 9-én jelent meg a K.Úr.Ír Blogban)

